

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

MAREC 2022

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

---

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 16. 5. 2022

Končna redakcija: 16. 5. 2022

Pripravili: Marica Uršič Zupan, Anja N. Huš

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za marec 2022

Marec 2022 je podrl vse dosedanje rekorde po številu odzivov gledalcev in poslušalcev. Varuhinji so poslali kar 1064 odzivov, skupno število odzivov v prvih treh mesecih letošnjega leta (2406) pa je že presešlo skupno število vseh odzivov v preteklem letu (2317).

Kar polovica gledalcev, ki so marca pisali ali telefonirali varuhinji, se je odzvala na napoved voditelja oddaje Studio City, da oddaje skoraj dva meseca ne bo na sporedu. 492 jih je prosilo ali zahtevalo, da oddaja ostane na sporedu tudi v predvolilnem času, nekateri so enako željo izrazili tudi za oddaji Tednik in Tarča, ki sta se prav tako umaknili predvolilnim soočenjem. Varuhinja je o tem napisala mnenje s priporočilom. 43 gledalcev pa je menilo, da je prav, da imajo volitve prednost, nekateri med njimi so se zavzeli tudi za trajno ukinitvev oddaje Studio City. Tudi v ostali polovici odzivov je prevladovala Televizija Slovenija, nanjo se je tako skupno nanašalo 773 odzivov, od tega 713 na informativni program.

Ob koncu marca so se gledalci odzvali na prva predvolilna soočenja – zmotilo jih je, da je na prvem soočenju parlamentarnih strank sodelovalo Gibanje Povežimo Slovenijo, ne pa Gibanje Svoboda, da je na drugem sodelovala Naša dežela in da so imele neparlamentarne stranke manj soočenj kot parlamentarne. Varuhinja je zato predvsem pojasnjevala Zakon o RTV. Podala je tudi mnenje o njegovi morebitni spremembi tako, da bi okrepil pravico državljanov do celovite obveščeniosti v predvolilnem času ter da bi vnaprej natančneje določil merila za uvrščanje strank za potrebe soočenj na parlamentarne in neparlamentarne.

Precej kritik so spodbudile spremembe v predvajanju oddaj na TV Slovenija, do katerih je prišlo v začetku marca tako zaradi posebnih oddaj, posvečenih vojni v Ukrajini, kot tudi zaradi uveljavljanja Programsko-produkcijskega načrta za leto 2022. Slednji je predvidel ukinitvev oddaj Globus, Točka preloma in Politično ter selitev oddaj Intervju, Utrip in Zrcalo tedna s TV SLO 1 na TV SLO 2.

Ob mnogih negativnih odzivih so gledalci izrazili tudi nekaj pohval programom RTV Slovenija, ki so zaradi izpostavljenosti informativnega programa TV Slovenija pogosto spregledani, na TV Slovenija zlasti za filme, otroške in mladinske oddaje, novo oddaja za starejše Ah, ta leta!, na radiu pa oddajam Jutranji servis, Možgani na dlani, Za štirimi stenami in Studio ob 17 na Prvem, Valu 202 in glasbi na programu Ars.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Preveč/premalo/drugače o vojni v Ukrajini.....	5
Neupravičen prenos shoda?	6
O shodu v Dnevniku	7
Začasna ukinitvev Studia City, Tarče in Tednika	7
Nova oddaja Arena: vodenje	10
Tarča o vojni v Ukrajini.....	11
Gostje/sogovorniki	11
Predsednik vlade v Odmevih plus	12
Utrip/marec.....	13
Predvolilna soočenja.....	14
Prekratke pogovorne informativne oddaje	21
O stavki šolnikov.....	22
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM.....	22
Pripomba.....	22
III. RAZVEDRILNI PROGRAM.....	22
Kaj dogaja?: izbor gosta	22
IV. ŠPORTNI PROGRAM	23
Neprevedena izjava	23
Dvakrat isti šport.....	23
Ženske in šport.....	23
Kje so mlajši komentatorji?	23
V. PROGRAM PLUS	24
Dobro jutro	24
VI. SPLOŠNO	25
O pluralnosti in politizaciji TV Slovenija	25
Programske spremembe: PPN in ad hoc.....	25
Pohvale.....	28
REGIONALNI CENTER MARIBOR	29
VII. STUDIO LENDAVA.....	29
O objektivnosti prispevka o nezdržljivosti funkcij poslanca narodnostne skupnosti	29
O Muri kot mejni reki.....	32
VIII. MMR.....	35
O objektivnosti prispevka o nezdržljivosti funkcij poslanca narodnostne skupnosti, drugič	35
RADIO SLOVENIJA	37
I. RADIO PRVI.....	37

Pred uradno volilno kampanjo.....	37
Temperature po Sloveniji	37
II. VAL 202	38
(Pre)pogosto predvajana glasba?.....	38
Komentar in vojna v Ukrajini	39
Natančnost navedb.....	39
III. RADIO SPLOŠNO.....	41
Pohvale.....	41
MMC.....	41
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	41
Ali naslov ustreza vsebini?.....	41
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	42
Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si	42
Iskanje po portalu RTV365.....	42
RTV SLOVENIJA	43
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	43
Izgovor Ukrajina	43
II. TEHNIČNE ZADEVE	43
Križanje govora in glasbe.....	43
Brez podnapisov.....	44
Zvok/splošno.....	44
III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM	45
Umanjkal del podnapisov	45
IV. SPLOŠNO	45
Dogajanje na RTV Slovenija	45
Lahko novinar kandidira na volitvah?	46
V. PROGRAMSKI SVET.....	47
Odziv na izjavo PS in njegovo delovanje	47
PRILOGE.....	48
Priloga 1: Poročilo o odzivih gledalcev na začasno ukinitvev oddaj Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času	48
Priloga 2: Oddaje Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času: Odzivno poročilo in mnenje varuhinje.....	52
Priloga 3: 12. člen Zakon o RTV Slovenija.....	54
STATISTIKA	55

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Preveč/premalo/drugače o vojni v Ukrajini

Več gledalcev se je odzvalo na poročanje o vojni v Ukrajini v različnih vsebinah. Nekateri so menili, da tema v vsebinah javne televizije nesorazmerno prevladuje, drugi gledalci bi želeli drugačne poudarke ali več tovrstnih vsebin. Primeri:

»Vlagam pritožbo v zvezi z številnimi spremembami TV sporeda, ki se dogajajo v zadnjih 14 dnevih predvsem zaradi poročanja o situaciji v Ukrajini. Nova oddaja Odmevi plus se začne praktično takoj po Dnevniku (z enourno prekinitvijo), kar posledično pomeni, da je večina oddaj, ki so imele termin ob 21.00 uri preloženih na druge termine. Ukrajinska vojna je zagotovo izreden in pomemben dogodek, vseeno pa menim, da bi ključne informacije o tem gledalci lahko prejeli v okviru Dnevnika in/ali Odmevov ob tradicionalni uri, torej ob 22.00. Predvsem se mi zdi trenutno stanje problematično, saj gre za pretirano bombardiranje gledalcev z eno samo, izredno slabo novico, po tem, ko smo dve leti gledali in poslušali predvsem o številu obolelih in umrlih za COVID-om.« (M. F.)

Iz odgovora **varuhinje**:

»V zadnjem tednu februarja in prvem tednu marca je bilo na TV Slovenija res precej sprememb pri predvajanju oddaj, ki so bile za gledalce zelo moteče. Kasneje je bilo, kot sem opazila, takšnih sprememb manj in upam, da ste bili zato tudi vi s programom bolj zadovoljni.«

»Ne rečem, da v splošnem ne poročate o grozovitih napadih Ruske vojske na Ukrajino, na ljudi, vasi, mesta, bolnice ... , a velikokrat se zdi, da v poročila celo vabite navijaške pro-ruske "strokovnjake". Morebiti jih morate - če je temu tako, se nam slabo piše.« (Z. V.)

»Lepo prosim RTV Slovenija, da nemudoma vzpostavi celodnevne novice o dogajanju v Ukrajini in po svetu. Sram me je, da le parkrat na dan poročate o dogajanju, zato moram gledati CNN in BBC, da sem malo bolj na tekočem. Prijateljica iz Češke me je obvestila, da državna televizija na posebnem kanalu poroča ves dan o tekočih dogajanjih. Mislim, da si Slovenci objektivno obveščenost zaslužimo, sicer se bomo kmalu počutili, kot da smo v Rusiji.« (A. S.)

Iz pojasnila **varuhinje**:

»Glede poročanja o Ukrajini je na naslov varuha prišlo veliko pisem – eni so želeli še veliko več poročil, nekateri pa tudi manj. RTV Slovenija se žal ne more primerjati z velikimi tujimi televizijami, ki imajo več programov in lahko enega skoraj v celoti namenijo za informativni program. Za kaj takega TV Slovenija tudi nikakor nima dovolj kadrov – ne novinarskih ne tehničnih.«

Neupravičen prenos shoda?

Varuhinja je prejela 12 pritožb gledalcev na prenos shoda v podporo Ukrajini (TV SLO1, 2. marec), češ da je šlo za prenos političnega shoda največje vladne stranke. Gledalce je zmotilo tudi, da je bil prenos izveden v času popoldanskih poročil. Primeri odzivov:

»Zakaj so se odgovorni odločili za prenos takšnega dogodka v živo? Glede na to, da je shod organizirala vladajoča koalicija, govorniki pa so bili sami politični veljaki (iz koalicije), je šlo po moji oceni za propagandni dogodek v luči prihajajočih volitev. S prenosom je bila vladajoči opciji omogočena neke vrste reklama, ki je opozicija ni dobila. Poleg tega je dan prej potekal podoben shod, ki ga je organizirala civilna družba in ga (kolikor vem) niste prenašali. Tudi sicer (neodvisno od politične opredelitve organizatorjev in shoda dan prej) po mojih izkušnjah ni standardna praksa, da bi proteste in shode v živo prenašali (se je to v zadnjih nekaj letih kdaj zgodilo?), ampak se o takšnih dogodkih pripravi bolj ali manj obsežne prispevke za informativne oddaje, neposredno pa se prenaša razne proslave in obeležitvene slovesnosti ob praznikih.« (T. B.)

»Moje "težave" s TV Slovenija se od sprejetja novega PPN-ja pojavljajo skoraj dnevno. Eden izmed vrhuncev je bil neposredni prenos protesta proti dogajanju v Ukrajini, ki je imelo vse značilnosti enourne brezplačne reklame za obstoječo vlado. Zakaj je takšen vtis? Prvič, ne spomnim se, kdaj bi govorniki stali 1 uro na govorniškem odru (potencialni volilci smo se jih vsekakor nagledali). Drugič, plakati za podporo Ukrajini so pod napisom "Maribor" imeli zapis SDS. Tretjič, kar je absolutno bistveno: protest ni imel nobene širine, nobenega splošnega zamaha, ampak je bil očitno izrazito strankarsko organiziran in podprt od vlade, ne pa od iniciative ljudi. Protest, na katerega so najrazličnejši ljudje prihajali samoiniciativno, je bil torkov, ki ste mu namenili izjemno skop programski čas.« (P. H.)

»Rada bi vložila pritožbo, da se je včeraj ob 17ih na TVS1 predvajal politični shod stranke SDS pod krinko shoda za mir v času popoldanskih poročil. Kaj takega ni primerno niti za tretji program javne radiotelevizije, kaj šele za prvega.« (M. I.)

»Zakaj namesto objektivnih tv poročil predvajate SDS propagando?« (M. D.)

»Na podlagi kakšnih kriterijev se je TV odločila za prenos shoda? Zakaj se je odločila za prenos shoda, na katerem ima glavno vlogo oblast, ne pa shoda, ki ga je organizirala javnost. Zgleda, kot da je RTVSLO v službi oblasti, ne pa javnosti. Oblast (predsednik vlade) je imel svoj termin na RTV Slo na to isto temo 2 dni nazaj. TV je v službi oblasti - pred volitvami. Menim, da je to narobe!« (M. J.)

Valentin Areh, v. d. direktorja TV Slovenija:

»TV Slovenija se je za prenos shoda odločila zaradi aktualne tematike, povezane z vojno v Ukrajini. Po vsem svetu so potekali množični shodi v podporo Ukrajini in proti ruski vojaški agresiji. Tako kot TV Slovenija se je tudi uredništvo MMC odločilo za prenos shoda 2. 3. 2022. Shod je organiziralo Kulturno društvo Ljubljana – Kijev. Res je, da so kot govorniki na shodu nastopili tudi vladni politiki, vključno s predsednikom

vlade Janezom Janšo. Vodstvo TV Slovenija se ni odločilo, da bi zaradi govora Janše odpovedalo prenos.«

O shodu v Dnevniku

Gledalec **M. D.** je menil, da je bilo dnevniško poročilo o shodu (2. 3. na TV SLO 1) zavajajoče.

»Danes, 2.3.2022 sem z velikim zanimanjem čakal na poročanje v Dnevniku o shodu v podporo Ukrajini, ki se je odvijal na Kongresnem trgu, glede na nepregledno množico ljudi, ki smo se udeležili shoda in s tem na ta način pokazali podporo ukrajinskemu ljudstvu. In potem zgrožen vidim prispevek, ki ni vreden svojega imena in ki jasno pove, da ne želite prikazati dejanske velike podpore slovenskega naroda Ukrajini. S tem ste grobo kršili pravico gledalcev do resnice, objektivne in popolne informacije.«

Varuhinja:

»Zahvaljujem se vam za vaše mnenje. Povzela ga bom v mesečnem poročilu za marec, ki ga prejmeta vodstvo in programski svet RTV Slovenija, objavljeno in dostopno vsem pa je tudi na spletni strani varuhinje.«

Začasna ukinitve Studia City, Tarče in Tednika

Varuhinja je prejela 486 pisnih in 6 telefonskih odzivov, v katerih so gledalci odločno izrazili **želje, prošnje in zahteve za ohranitev oddaje Studio City na TV Slovenija tudi v predvolilnem času**. V nekaterih primerih so gledalci izrazili želje, prošnje in zahteve, da v predvolilnem času na sporedu ostaneta **tudi oddaji Tednik in Tarča**. Iz primerov odzivov:

»Zahtevamo vrnitev Studia City na spored v rednem ponedeljkovem terminu« (**J. Č.**)

»Zahtevam, da se oddaja Studio city vrne nemudoma nazaj na televizijske zaslone z isto zasedbo.« (**U. S.**)

»Prosim za obrazložitev ukinitve/suspenza oddaje Studio City do 9.5.? Ta odločitev vodstva RTV se mi zdi, kot dolgoletnemu in rednemu plačniku RTV prispevka nedopustna in groba cenzura ene najbolj gledanih oddaj na RTV!« (**V. V.**)

»Spoštovani, glede na to, da je oddaja Studio City znotraj PPN 2022, me zanima, kakšni so razlogi, da oddaje do maja ne bo na sporedu?« (**P. H.**)

»V javnost je prišla informacija, da bo Studio City ukinjen za dva meseca. Če to drži, zahtevam pojasnilo, kdo se je tako odločil in zakaj (**M. J.**)«

»Kar se trenutno dogaja v vasi instituciji presega vse mere dobrega okusa. Očitno ni več dovoljeno kritično razmišljanje. Vse več pa je cenenosti, kot bi gledal televizijo 20, 30 let nazaj, tako zelo pada kvaliteta in format vaših oddaj. Da se zaradi volitev ukinja Studio City in še nekatere druge oddaje, to je nedoumljivo. Kot plačnik rtv prispevka zahtevam, da se preneha s to norostjo in da se ukinjene oddaje, predvsem pa zgoraj omenjeni Studio City, vrnejo v redni program.« (**P. K.**)

»Protestiram zaradi ukinitve oddaj Studio City, Tarča in Tednik v predvolilnem času. In ostro obsojam dogajanje v informativnih uredništvih RTV - javna RTV izgublja svojo kredibilnost in škoda bo nepopravljiva!« (N. K.)

»Ostro protestiram proti (začasni) ukinitvi Tarče, Tednika in Studia City! Po ukinitvi Politično so to še edine oddaje, ki jih gledam oz. sem jih gledala. Resno razmišljam o odjavi RTV.« (M. M.)

»Protestiram k napovedanim ukinitvam oddaj Studio City, Tednik in Tarča in želim prispevati svoj glas, da se te oddaje nemudoma uvrstijo nazaj med redne oddaje v rednih terminih, saj jih želim gledati tudi v prihodnje. Podpiram neodvisnost, strokovnost in usposobljenost urednikov in novinarjev na RTV Slovenija, žalosti me trenutno stanje ter želim in upam, da RTV Slovenija čimprej spet postane to, kar je bila pred imenovanjem trenutnega vodstva.« (A. F.)

»Soočenja ok, ampak ali je res mogoče, da od 3 postaj ne morete najti niti enega termina za predvajanje, pa magari ob 23. uri na TV 3, da bi šla oddaja v živo in bi jo lahko z zamikom gledali potem na MMCju? Če menite da ne, potem ste pa precej dobro zabredli v svojem poslanstvu javne medijske hiše oz. se boste v zgodovino za vedno zapisali kot odgovorni za nov sistem in novo podobo RTV, ki se transformira v že videno. Škoda. Pa tako fajn je bilo imeti nek objektiven in izobraževalen medij v poplavi rumene vsebine. Očitno je popularno imeti državne in ne javne medije :-/« (K. K.)

Varuhinja je pridobila odzive pristojnih in o zadevi napisala **MNENJE S PRIPOROČILI**, ki je v celoti objavljeno kot **PRILOGA 1** na str. 48. Na tem mestu objavljamo poudarek varuhinje:

»Varuhinja ob pregledu številnih odzivov meni, da **so pričakovanja gledalcev, da imajo tudi v predvolilnem obdobju možnost gledanja oddaj, ki jih spremljajo že leta, upravičena, podpira tudi v odzivih pogosto izraženo željo in pričakovanja, da so tudi v predvolilnem obdobju na sporedu oddaje s kritičnim pogledom na delovanje oblastnih organov, saj je to eden ključnih gradnikov delovanja demokratične družbe in bistvo delovanja medijev, javne RTV pa sploh.**

Zato predlaga vodstvu TV Slovenija, da poskuša ohraniti oddajo Studio City (ali vsaj nekaj oddaj) na sporedu tudi v predvolilnem času. Pri tem mora seveda spoštovati vsa določila Zakona o RTV Slovenija in Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, vezana na obdobje volilne kampanje.«

Priporočila:

- **Vodstvu TV Slovenija in uredništvu informativnega programa TV Slovenija, da pravočasno, še preden pridejo v javnost polovične informacije, gledalce sproti in po več komunikacijskih kanalih obvešča o vsaki oddaji, ki je ne bo na sporedu, in razlogih za njeno odpoved, v predvolilnem času pa tudi o tem, kako se bo zaradi predvolilnih oddaj spremenil ostali program TV Slovenija;**
- **Uredništvu oddaje Studio City, da v prihodnje jasneje in natančneje sporoča svojim gledalcem, kdaj oddaje Studio City ne bo na sporedu in zakaj je ne bo, saj je prav med gledalci oddaje interes za te informacije največji.**

Vodstvo TV Slovenija se je na mnenje in priporočila varuhinje odzvalo, varuhinja je na podlagi tega odziva napisala **ODZIVNO POROČILO Z MNENJEM.** Poročilo je v celoti objavljeno kot **PRILOGA 2** na str. 52, na tem mestu objavljamo poudarke:

»Vodstvo RTV Slovenija je na predlog, da **poskusi umestiti eno ali več oddaj na spored tudi v predvolilnem času**, odgovorilo, da **je to neizvedljivo**. Glavni razlog je obveznost TV Slovenija za **izvajanje Programsko-produkcijskega načrta za leto 2022, v katerem so predvidene tudi predvolilne oddaje**. /.../

Dodatno so v vodstvu za odzivno poročilo varuhinji poudarili, da je ohranitev oddaj Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času **neizvedljiva tudi zaradi zasedenih studijskih in kadrovskega kapacitet**: »Zaradi produkcije predvolilnih soočenj ni na voljo studijskih kapacitet, zasedeni so tudi vsi kadri v produkciji.«

MNENJE VARUHINJE: Vodstvo RTV Slovenija je argumentirano pojasnilo razloge, zaradi katerih v predvolilnem času ni možna izvedba oddaj Studio City, Tednik in Tarča. Poleg spoštovanja sprejetega PPN je iz pojasnila razvidno tudi, da je s povečanjem števila predvolilnih soočenj **TV Slovenija primerno naslovila tako v Zakonu o RTV Slovenija predpisane obveznosti, da v času volilne kampanje da »brezplačno na razpolago del programskega časa za predstavitev kandidat in kandidatov«**, kot tudi prisluhnila upravičenim pričakovanjem in pravicam gledalcev, da **dobijo poglobljene in vsestranske predstavitve vseh političnih strank in list, ki kandidirajo na državnozborskih volitvah.** Z večjim številom tematskih soočenj so namreč državljani bolj opremljeni za kakovostno izbiro na volitvah ter s tem za izvrševanje **ustavno določene volilne pravice, s katero državljanke in državljani posredno izvršujejo oblast. Te ustavne pravice pa so pomembnejše od pričakovanih gledalcev, da imajo tudi v predvolilnem času na voljo ustaljene oddaje.**

Varuhinja je marca prejela tudi več pisnih odzivov gledalcev (40) in tri telefonske, v katerih so gledalci izražali **kritiko oddaji Studio City, ob tem so bili tudi pozivi k trajni ukinitvi oddaje Studio City.** Primeri:

»Za ukinitve Studio city in Tarča, ker vzpodbujata sovraštvo do desno mislečega pola Slovencev!!!!« (M. K.)

»Pišem, da izrazim svoje mnenje glede ukinitve oddaje Studio city. Končno. To je bila oddaja, ki je popolnoma agitirala za leve stranke.« (Š. K. S.)

»Imam pritožbo na oddajo Studio city in Tarča. Vsebine zadnjih oddaj žalijo mojo inteligenco, predvsem pa na zelo neobjektiven način prikazujejo stanje v Sloveniji. Takšnih oddaj si ne želim, saj so popolnoma izključujoče do ljudi s širšim pogledom. Oddaje razdvajajo slovensko občinstvo, s tem pa dosejajo tudi nižjo gledanost. Želim si oddaj, ki bodo objektivne in kjer bodo zastopani interesi vseh gledalcev, ne samo levo usmerjenih.« (J. B.)

»Nekoč sem redno spremljal oddajo Studio city, že pred časom pa je postala tako pristranska in negativna, da sem nehal. Motila me je tudi nenehna časovna stiska pri

vodenju in posledično prekinjanje sodelujočih, s čemer se je ustvaril neprijeten občutek.« (S. Š.)

»Prosim, da oddaja Studio City ukinete tudi po volitvah, zato ker nočem več plačevati žaljivih vsebin.« (S. L.)

»Strinjam se z ukinitvijo oddaje /.../. Nič nimam proti kritičnim oddajam, vendar je potrebno ustvariti čistejše ravnovesje.« (A. K.)

Iz primera odgovora **varuhinje**:

»Zaradi zagotavljanja čim širšega nabora mnenj ter vsestranskosti in uravnoteženosti poročanja, kar so ene ključnih zavez delovanja RTV Slovenija, **bolj kot ukinjanje oddaj podpiram uvajanje morebitnih manjkajočih ali dopolnjujočih oddaj, saj se le tako mnenjski prostor in javna razprava, ki sta temelj demokracije, širita in ne ožita. Idealno pa je to dosežati znotraj vsake oddaje.**«

V varuhov nabiralnik je marca prispelo tudi več pritožb, da 28. 2. na sporedu ni bilo Studia City, ampak oddaja Odmevi plus. Odzivi so bili povzeti v [februarskem poročilu v poglavju Zakaj ni Studia City? na str. 10.](#)

Nova oddaja Arena: vodenje

Devet sporočil gledalcev je bilo namenjenih oddaji Arena (z dne 6. 3. z naslovom »Čigavo je sodstvo« in 13. 3. »Kako do volilne zmage« na TV SLO 2). Gledalce sta zmotila predvsem vodenje oddaje in raven razprave.

»Če pustimo tokratno temo in goste popolnoma ob rob - dotični voditelj s svojim načinom prezentacije, ki ni zadostna niti za kavarniško debato, kaj šele za nacionalno televizijo, žali ustanovo in gledalce. Tako da za prvi korak prosim, da bi g. P. vsaj okvirno znal voditi debato suvereno, v enem zamahu brez plonk listkov, da bi oddaja vsaj zelo od daleč ohranila videz nečesa, kar sodi na nacionalko. Sama tematika, vodenje teme in izbor gostov pa so že druga vprašanja, še mnogo bolj temeljna in zaskrbljujoča.« (P. H., o oddaji z dne 6. 3.)

»Poglejte si kdaj pogovorne oddaje na hrvaški, srbski, italijanski, avstrijski TV - kako so voditelji in voditeljice izobraženi, široko razgledani, da niti ne pade v prvi plan, kako so politično opredeljeni.« (M. R., o oddaji z dne 13. 3.)

»Izražam ogorčenje nad nizkim nivojem te oddaje. Ali je to ta pluralizem, za katerega se zavzema novo vodstvo RTV? To zame ni pluralizem, to je primitivizem!« (M. J., o oddaji z dne 13. 3.)

Primer odgovora **varuhinje**:

»RTV Slovenija ima v svojem programu veliko različnih oddaj različnih žanrov, različne vsebinske in izvedbene zahtevnosti. Tudi voditelji oddaj imajo zelo različne sloge vodenja: eni nagovarjajo sogovornike bolj umirjeno, drugi spodbujajo čim bolj napeto razpravo, eni vodijo oddaje skoraj brez napisanih vprašanj, drugi jih prebirajo z

listov, računalniškega zaslona, tablice ... Pri pogovornih oddajah je poleg časa in oddaji primerno izbrane vsebine pomembno tudi, da je oddaja dobro strukturirana, da primerno in z več zornih kotov osvetli temo oddaje ter da voditelji nagovarjajo goste spoštljivo in z ustreznim profesionalnim tonom. Slednje zahtevajo od njih tudi Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija. Glede oddaje, na katero se odzivate, menim, da je te standarde večinoma dosegla. Teme so bile primerno naslovljene, izbor gostov za temo primeren, gostje so bili spoštljivo nagovorjeni. Nekaj neprimernih izjav gosta (na eno tudi vi opozarjate) pa je voditelj ustrezno ustavil oziroma avtorja te izjave opozoril, da ni primerna.«

Tarča o vojni v Ukrajini

10 gledalcev je zmotila oddaja Tarča, predvajana 3. 3. (TV SLO 1) z naslovom »Varnost Slovenije po napadu Rusije na Ukrajino«. En odziv se je nanašal na napovednik oddaje. Gledalci so menili, da vsebina ni dovolj solidarna z Ukrajinci. Primeri:

»Zanima me, če vas je morda danes zaradi Tarče pred trpečimi Ukrajinci kaj sram? Če morda še ne veste, tam Putinovi vojaki pobijajo nedolžne civiliste, tudi otroke.« (M. H.)

»Oddaja je bila zlorabljen za predvolilno propagando. Ni v skladu s slovensko politiko in njenim odnosom do Rusije.« (B. Š.)

»Tarča je postala popolnoma negledljiva z vidika mnogih, ki si želimo uravnoveženih političnih oddaj. Ne bi vam pisala, če bi bili kakšna lokalna TV postaja, vi ste pač javni servis, ki ga plačujemo vsi državljani in imamo pravico do nepristranskega informiranja.« (Z. B. K.)

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede oddaje Tarča, na katero se odzivate, menim, da je bila napoved oddaje nekoliko neprimerna, sploh glede na to, da je bila vezana na vojno. Je pa potrebno dodati, da je namen napovednikov tudi to, da pritegnejo pozornost občinstva, zato so lahko tudi nekoliko provokativni. Oddaja pa je tematiko naslovlila primerno, nekoliko odveč ali neprimerne pa so bile nekatere vsebine o politizaciji vojne.«

Gostje/sogovorniki

Trije gledalci so se obregnili ob izbor gostov oz. sogovornikov v vsebinah informativnih oddaj. Gledalko **N. O.** je zmotilo, kot pravi, ponavljanje izjave vodje šolskega sindikata.

»Ni mi jasno, da dovolite tako izvajanje njegovega stališča, ki se vidi, da deluje samo proti vladi - Janši.« (N. O.)

Glede verodostojnosti komentatorjev družbeno-političnega dogajanja oz. gostov Odmevov pa sta imela pomisleke gledalec **K. E.** (oddaja z dne 7. 3. in oddaja z dne 14. 3.) in gledalec **T.**

H. (oddaja z dne 24. 3.). Eden je menil, da določenih komentatorjev v prihodnje ne bi smeli vabiti v Odmeve.

Primer odgovora **varuhinje**:

»Varuh pravic gledalcev za vaše vprašanje ni pravi naslov, ker ne sme vnaprej posegati v uredniško politiko in v program, torej tudi ne predlagati, o čem naj Odmevi ali druge oddaje poročajo, ker bi to bilo nedopustno vmešavanje v uredniško in novinarsko avtonomijo.«

Dva gledalca je zmotil izbor gostov v oddaji Tarča, z dne 17. 3. (z naslovom Teden dni pred kampanjo). Primer:

»Zmotil me je izbor povabljenih strank. Zanima me, kakšen je bil kriterij? Gre vendarle za javno televizijo, kjer bi morali veljati neki objektivni kriteriji, ki zagotavljajo enakopravno možnost vsem in s tem poštene volitve.« (K. E.)

Odgovor urednika oddaje **Boštjana Kogovška**:

»Uredništva imajo vso pravico, da se avtonomno odločajo, koga v obdobju, ko se uradna volilna kampanja še ni začela, vabijo v oddajo. Na javni RTV ne more biti prepovedanih govorcev in prepovedanih tem. Edino obdobje, ko uredniki ne morejo avtonomno odločati o sodelujočih v programih in ko so njihove pristojnosti praktično suspendirane, je obdobje volilne kampanje, ki se začne 24. marca 2022.«

Predsednik vlade v Odmevih plus

Deset odzivov gledalcev se je nanašalo na gostovanje predsednika vlade ob prihodu z obiska Kijeva v Odmevih plus 17. marca. Več gledalcev je menilo, da je bila voditeljica do gosta preveč kritična, trije so spraševali, zakaj premier ni gostoval v Tarči, in menili, da je bil pogovor premalo kritičen. Primeri:

»Voditeljica pogovora ni vodila nepristransko, s postavljenimi vprašanji v zvezi z obiskom 3 predsednikov vlad v Kijevu je ves čas skušala zmanjšati njegov pomen in omalovaževati njihov pogum. Postavila je tudi vprašanje glede morebitnega obiska predsednika vlade v Moskvi, ki je bilo žaljivo in ne sodi v informativno oddajo na nacionalni televiziji.« (B. R.)

»Vljudno prosim, da voditelje na TV Slovenija opozorite, da gledalce ne zanima mnenje voditelja (novinarja), ampak mnenje intervjuvanca, torej gosta v TV oddajah.« (B. O.)

»Nepriemerno se mi zdi, da predsednik vlade prevzame Tv in v nepriemerno dolgi minutaži izrablja TV za predvolilno propagando, gledalce pa sili, da poslušajo njegova osebna videnja stanja doma hkrati z pljuvanjem oseb doma in v tujini. Za udeležbo v predvolilnih soočenjih mu ni, ker preprosto zase prevzame tv« (M. V. Č.)

Odgovor **varuhinje**:

»Voditelji in voditeljice pogovornih oddaj v informativnem programu TV Slovenija imajo različne sloge vodenja pogovorov z gosti. Eni nagovarjajo sogovornike bolj umirjeno, drugi so bolj provokativni. Vsekakor pa za žanr intervju velja, da novinarji sogovornike sprašujejo v imenu javnosti, v tem primeru gledalcev, zato jim morajo zastavljati vsa vprašanja, ki javnost zanimajo in so v danem trenutku in glede na temo relevantna. Skladno s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija morajo novinarji v intervjujih in pogovornih oddajah sogovornike nagovarjati spoštljivo in z ustreznim profesionalnim tonom, kar pa ne pomeni, da jim ne smejo zastavljati kritičnih vprašanj. **Prav kritična vprašanja sogovornikom omogočijo, da natančno pojasnijo v javnosti premalo ali celo napačno predstavljeno tematiko in njena ozadja.** Takšna vprašanja so bila značilna tudi za to oddajo, zato je tudi premier gledalcem lahko predstavil poglobljen vpogled v tedaj zelo aktualno dogajanje.«

Glede gostovanja predsednika vlade v podaljšanih Odmevih in ne v Tarči je varuhinja posredovala pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa **Jadranke Rebernik**:

»Urednik Tarče me ni obvestil, da so poslali prošnjo za sodelovanje v Tarči. Hkrati smo iz Informativnega programa prosili za pogovor s predsednikom vlade takoj, ko smo izvedeli, da je odpotoval v Kijev z drugima dvema predsednikoma vlad. Dogodek si je zaslužil enourni pogovor.«

Varuhinja je prejela tudi dva odziva na gostovanje predsednika vlade v Odmevih plus, z dne 28. 2., češ da je bil pogovor preveč kritičen. Primer.

»Razočarana sem nad neprofesionalnostjo in nespoštljivim odnosom vaše novinark.« **(B. R.)**

Primer odgovora **varuhinje**:

»Pravilo iz točke 5.6 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija med drugim pravi: »Nosilci javnih funkcij ali tisti, ki si to prizadevajo postati, ali tisti, ki zagovarjajo ali kritizirajo neko politiko, morajo biti nagovorjeni spoštljivo in z ustreznim profesionalnim tonom.««

Utrip/marec

Varuhinja je prejela tri odzive na oddajo Utrip, z dne 5. 3.. Gledalce je zmotila predvsem monotematskost oddaje (vojna v Ukrajini), vsebinsi so očitali propagando vladajoče politike. Primer.

»Ponovno utrip, ki je popolnoma "uravnotežen". A protest proti vojni je bil pretekli teden samo tisti, na katerem se je propagirala sedanja oblast. Kako lepo lahko uporabiš Ukrajinsko zastavo za propagiranje strankarske zastave se je videlo na tem protestu.« **(N. Š.)**

Varuhinja je prejela tudi dva kritična odziva na oddajo Utrip, z dne 26. 3., med drugim tudi Aktiva MMC (so-naslovljeno) o domnevno manipulativni slikovni opremi dela oddaje.

Predvolilna soočenja

V varuhov nabiralnik je marca prispelo 32 pisnih in trije telefonski odzivi na predvolilna soočenja Televizije Slovenija. Marca so bila na TV Slovenija izvedena tri soočenja, odzivi gledalcev se nanašajo na oddaji »Slovenija zdaj: Veliko soočenje predsednikov parlamentarnih strank«, z dne 24. 3. in »Slovenija zdaj: Soočenje parlamentarnih strank«, z dne 28. 3.

Največ gledalcev se je pritožilo nad **kriteriji, v skladu s katerimi so bili v oddajo vabljeni predstavniki parlamentarnih strank**. Najprej je gledalce razburila odločitev RTV Slovenija, da med parlamentarne stranke uvrsti Gibanje Povežimo Slovenijo, nato pa, da med soočenja parlamentarnih strank uvrsti še stranko Naša dežela, stranke Gibanje Svoboda pa ne. Nekaj odzivov je bilo tudi na soočenja neparlamentarnih strank v manj gledanem terminu in na ločevanje strank na parlamentarne in neparlamentarne.

Ob tem je bilo iz odzivov mogoče razbrati, da gledalci ne razumejo, zakaj prihaja do ločevanja med parlamentarnimi in neparlamentarnimi strankami, varuhinja je zato pojasnjevala določbo Zakona o RTV Slovenija, ki ureja to področje. Nekaj pripomb je bilo tudi na vsebino soočenj, iz enega odziva je moč razbrati nerazumevanje koncepta soočenj, za katerega se je odločila TV Slovenija. Podrobneje v podpoglavjih.

Katere stranke lahko sodelujejo na soočenjih parlamentarnih strank?

Več gledalcev je imelo pomisleke in vprašanja glede uvrščanja predstavnikov strank med goste predvolilnih soočenj parlamentarnih strank. Glede prvega soočenja »Slovenija zdaj: Veliko soočenje predsednikov parlamentarnih strank« (24. 3. na TV SLO 1) je gledalce zanimalo, zakaj je bilo gibanje Povežimo Slovenijo prisotno, Gibanje Svoboda pa ne.

»Prvo predvolilno soočenje parlamentarnih strank - ampak od kdaj je stranka Povežimo slovenijo (predsednik Marjan Podobnik) parlamentarna?????« (J. G.)

»Nesodelovanje stranke g Goloba, pod pretvezo, da sodelujejo le parlamentarne stranke, je nezaslišano. Je stranka g. Podobnika mogoče parlamentarna stranka?« (M. S.)

»Spoštovani, zakaj v soočenje ni bil povabljen gost Robert Golob, ki s svojo stranko trenutno vodi v anketah in zakaj se ne zagovarja Janez Janša?« (A. R.)

»Zakaj stranka, ki vodi v vseh anketah, nima vstopa v soočenje predsednikov danes« (J. S.)

»Kot plačnik RTV prispevka in zagovornik demokratičnih vrednot zahtevam, da so enakovredno zastopane vse vodilne stranke na soočenjih, ne pa odrinjene na manj gledane termine. A ni naravno, da se soočajo glavni tekmeci na soočenjih? A se vam zdi primerno, da se bo npr. Gibanje Svoboda (ki ima približno 20% podporo po javnomnenjskih raziskavah) soočalo v sekundarnem terminu s strankami, ki imajo podpore zgolj nekaj %?« (U. Č.)

Odgovor **varuhinje**:

»Katera stranka je parlamentarna in katera ne, določi RTV Slovenija skupaj z zakonodajno službo državnega zbora in glede na ostala pravna dejstva. Glede statusa velja poleg tega, da je bila izvoljena v parlament pred štirimi leti, tudi status pravnega nasledstva. In stranka Konkretno je pravna naslednica stranke SMC. Kot pojasnjuje vodstvo RTV Slovenija, je pravna pisarna RTV Slovenija na prošnjo odgovornih urednikov informativnih programov RTV Slovenija minuli četrtek pripravila kratko mnenje glede statusa treh strank oziroma predvolilnih koalicij Gibanja Svoboda, Naša dežela stranke dr. Aleksandre Pivec in Povežimo Slovenijo v volilnih soočenjih 2022. V njem je zavzela stališče, da se Gibanja Svoboda in Naša dežela stranko dr. Aleksandre Pivec obravnavata kot neparlamentarni stranki, koalicija Povežimo Slovenijo pa kot parlamentarna.

Kot varuhinja glede pravnih dilem nimam pristojnosti, stranke imajo tudi možnost sodnega varstva, z vidika pravic gledalcev pa je varuhinji pomembno, da RTV Slovenija čim bolj poglobljeno, vsestransko in enakopravno predstavi programe in stališča vseh strank, saj se bodo le tako na volitvah lahko kakovostno odločali.«

Pojasnilo **varuhinje**, zakaj Gibanja svoboda ni bilo na soočenju dne 24. 3.:

»...stranka Gibanje svoboda na četrtkovem predvolilnem soočenju ni sodelovala, **ker mora RTV Slovenija pri soočenjih političnih strank upoštevati tudi Zakon o RTV Slovenija. Ta v 3. odstavku 4. člena določa, da morajo biti soočenja parlamentarnih in neparlamentarnih strank v ločenih terminih. Kdo in kako določi, katere so parlamentarne in katere neparlamentarne stranke, pa določa 3.2 člen Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki pravi: »Če nastanejo dvomi, katere stranke so parlamentarne in katere ne, mora RTV Slovenija pridobiti uradno pojasnilo predsednika Državnega zbora in podatke iz centralnega registra Ministrstva za notranje zadeve.**« To velja za čas uradne volilne kampanje, pred njo tem zakonskim določbam ni zavezana, zato je pred uradnim začetkom volilne kampanje pripravila več oddaj, v katerih je gostila tudi predsednika stranke Gibanje Svoboda. Spodaj navajam celoten 12. člen Zakona o RTV Slovenija, v priponki pa še uradno pojasnilo vodstva RTV glede udeležbe Gibanja Svoboda na soočenih političnih strank.«

Pojasnilo **vodstva RTV Slovenija**, zakaj Gibanja svoboda ni bilo na soočenju dne 24. 3.:

»RTV Slovenija je pravno utemeljila odločitev, da se Gibanje Svoboda v volilnih soočenjih 2022 uvrsti med tako imenovane neparlamentarne stranke, in odgovorila na pomisleke glede različnih časovnih terminov predvajanja predstavitev parlamentarnih in neparlamentarnih strank

Odločitev, da se Gibanje Svoboda v volilnih soočenjih 2022 uvrsti med tako imenovane neparlamentarne stranke, je RTV Slovenija utemeljila na podlagi vseh relevantnih pravnih virov, javno dostopnih podatkov in vseh navedb Gibanja Svoboda.

Pomisleki glede različnih časovnih terminov predvajanja predstavitev parlamentarnih in neparlamentarnih strank po mnenju RTV Slovenija niso upravičeni, saj 12. člen ZRTVS-1, ki ureja zagotovitev brezplačnega programskega časa političnim strankam med volilno kampanjo, ne vsebuje nobenih zahtev glede terminov, kar pomeni, da je to programska odločitev in s tem predmet uredniške avtonomije.

Gibanje Svoboda glede na javno znane podatke in njihove navedbe ni bilo izvoljeno ne v Državni zbor RS ne v Evropski parlament, prav tako pa Gibanje Svoboda ni pravna naslednica parlamentarne stranke, zaradi česar se ga po zakonsko določenih merilih v volilnih soočenjih na RTV Slovenija ne more šteti za parlamentarno stranko. Pri tem je RTV Slovenija upoštevala mnenja Zakonodajno pravne službe Državnega zbora RS, ustavno sodno prakso ter druge pravne vire.

Glede navedbe, da naj bi bilo Gibanje Svoboda »zastopano v državnem zboru« prek dveh poslancev, ki sta dejansko člana stranke in kandidata na listi stranke za volitve poslancev v državni zbor, ki bodo 24. 4. 2022, je treba ugotoviti, da pojem »zastopanosti v državnem zboru« v skladu z relevantnimi pravnimi viri ni izpolnjen v primeru, ko se novoustanovljeni stranki pridružita dva poslanca, ki sta na zadnjih državnozborskih volitvah kandidirala na kandidatni listi druge stranke, pri čemer s to drugo stranko ni zatrjevanega in izkazanega kakršnegakoli pravnega nasledstva ali kakršnihkoli drugih povezovalnih okoliščin, ki bi v javnosti kazale na to, da gre za isto stranko ali del stranke.

Glede druge navedbe, da bi RTV Slovenija morala upoštevati »očitno kotacijo (stranke) in njen pomen v javnomnenjskih predvolilnih raziskavah, ki jih je naročila RTV Slovenija« pa je RTV Slovenija ugotovila, da ne 12. člen ZRTVS-1, ne Pravila, ne noben drug relevantni pravni vir ne predvidevajo »tehtanja pomena« posamezne stranke na naslednjih državnozborskih volitvah. Velja ravno nasprotno: RTV Slovenija mora v skladu z 12. členom ZRTVS-1 zagotoviti enako obravnavo vseh parlamentarnih strank in enako obravnavo vseh neparlamentarnih strank.

Gibanje Svoboda oporeka tudi terminskemu planu predstavitve parlamentarnih strank v primerjavi z neparlamentarnimi.

RTV Slovenija v zvezi s tem pojasnjuje, da je pri umeščanju predstavitev političnih strank v svojih programih dolžna upoštevati 12. člen ZRTVS-1, sicer pa se vsebine v programe umeščajo v skladu s strokovno programsko presojo in uredniško avtonomijo. 12. člen ZRTVS-1 določa delitev programskega časa v razmerju 2/3 : 1/3 ZRTVS-1 (parlamentarne: neparlamentarne stranke) in

hkrati zahteva, da so predstavitve neparlamentarnih strank terminsko ločene od predstavitev parlamentarnih strank (3. odstavek 12. člena ZRTVS-1).

12. člen ZRTVS-1 torej ne določa, da bi morale biti predstavitve parlamentarnih in neparlamentarnih strank v enakih ali »enakovrednih« terminih. Morebitna programska odločitev, da se predstavitev parlamentarnih strank namenijo »boljši« termini (pri čemer RTV Slovenija poudarja, da ni enoznačnega kriterija, kaj je »boljši«

in kaj »slabši« termin) kot neparlamentarnim strankam, bi lahko bila celo programsko-strokovno utemeljena, saj je zanimanje javnosti (gledalcev televizije) za predstavitev parlamentarnih strank praviloma večje, kot je zanimanje za predstavitev neparlamentarnih strank.

Radiotelevizija Slovenija, javni zavod«

Na **soočenju parlamentarnih strank z dne 28. 3.** (TV SLO 1) pa je, v nasprotju s prvim soočenjem predsednikov parlamentarnih strank (24. 3.), sodelovala tudi stranka Naša dežela.

»Ogorčena sem nad novico, da RTV Slovenija Aleksandri Pivec in njeni novi stranki dovoli sodelovati na soočenjih parlamentarnih strank, drugim izvenparlamentarnim strankam pa ne. To je pa tako očitno politična odločitev, ki si je javna televizija ne bi smela privoščiti.« **(S. T.)**

»Prihajajo volitve in kot gledalec ne morem mimo manipulacij, ki se dogajajo. Ob izjavi, da bo na teh sodelovala tudi Aleksandra Pivec sem bil zgrožen nad izjavo, da je njena stranka upravičena na podlagi nasledstva stranke Desus. Zato vas sprašujem, kakšnega nasledstva? Nikjer nisem zasledil, da je stranka Desus propadla oziroma je bil pravni subjekt izbrisan iz kakršnegakoli registra. Zato pravno formalno stranka Alenke Pivec ne more biti naslednica! Zanima me tudi, zakaj je zadnjič sodeloval gospod Podobnik? Kot predstavnik katere parlamentarne stranke? Enostavno uporabljate različne kriterije za iste situacije, kar je moralno sprevrženo.« **(P. P.)**

»Naša dežela parlamentarna stranka, Gibanje svoboda pa ne? Je to korektno?« **(M. J.)**

Iz odgovora **varuhinje:**

»Zakon o RTV Slovenija v 3. odstavku 4. člena določa, da morajo biti soočenja parlamentarnih in neparlamentarnih strank v ločenih terminih. Kdo in kako določi, katere so parlamentarne in katere neparlamentarne stranke, pa določa 3.2 člen Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki pravi: »Če nastanejo dvomi, katere stranke so parlamentarne in katere ne, mora RTV Slovenija pridobiti uradno pojasnilo predsednika Državnega zbora in podatke iz centralnega registra Ministrstva za notranje zadeve.«

To velja za čas uradne volilne kampanje, pred njo tem zakonskim določbam ni zavezana, zato je pred uradnim začetkom volilne kampanje pripravila več oddaj, v katerih je gostila tudi predsednika stranke Gibanje Svoboda in nekatere druge neparlamentarne stranke.

Glede statusa stranke Naša dežela v volilnih soočenjih je odločitev tudi mene presenetila, zato sem z zanimanjem prebrala obrazložitev RTV Slovenija, ki jo pripenjam.

Spodaj navajam celoten 12. člen Zakona o RTV Slovenija (v prilogi 3, na str. 54, op. a.).«

MNENJE varuhinje:

»Glede na to, da se ob vsakih volitvah pojavljajo dileme, nejasnosti in negotovanja političnih strank in državljanov nad tem, katere stranke so uvrščene med parlamentarne in katere med neparlamentarne, menim, da bi moral Zakon o RTV Slovenija ali njegovi podzakonski akti natančneje vnaprej določiti merila za uvrščanje strank in list med parlamentarne in neparlamentarne ali na drugačen način zagotoviti vsem državljanom, da se v predvolilnem obdobju prek programov in storitev RTV Slovenija celovito seznanijo z vsemi kandidati, strankami in njihovimi programi. RTV Slovenija pa bi morala javnost, stranke in kandidate o tem obvestiti dovolj zgodaj, da se morebitne pritožbe razrešijo še pred začetkom volilne kampanje.

Ker je poslanstvo javnega medija čim boljše informiranje gledalk in gledalcev, izrazito pomembno prav v predvolilnem času, podpiram morebitni razmislek o tem, ali sedanji zakon o RTV glede predstavitve političnih strank v volilnih soočenjih krepi demokratične standarde družbe. S tem, da daje več možnosti parlamentarnim strankam, po mojem mnenju zmanjšuje možnosti neparlamentarnih strank za svojo predstavitev in za vstop v parlament, obenem pa zmanjšuje možnosti gledalk in gledalcev, da enakovredno spoznajo vse stranke in kandidate, ki nastopajo na volitvah. Pravica do uravnotežene in nepristranske informiranosti pa je temeljna ustavna pravica vseh državljanov. Sedanji zakon o RTV Slovenija zato po mojem mnenju te pravice ne zagotavlja v polnosti. Toda dokler velja, ga je potrebno spoštovati.«

Pojasnilo vodstva RTV Slovenija:

»Pravna pisarna RTV Slovenija je na prošnjo odgovornih urednikov informativnih programov RTV Slovenija minuli četrtek pripravila kratko mnenje glede statusa treh strank oziroma predvolilnih koalicij Gibanja Svoboda, Naša dežela stranke dr. Aleksandre Pivec in Povežimo Slovenijo v volilnih soočenjih 2022. V njem je zavzela stališče, da se Gibanja Svoboda in Naša dežela stranko dr. Aleksandre Pivec obravnavata kot neparlamentarni stranki, koalicija Povežimo Slovenijo pa kot parlamentarna.

Na podlagi dejstva, da stranki Gibanje Svoboda in Naša dežela stranka dr. Aleksandre Pivec nista bili povabljeni na prvo televizijsko soočenje predstavnikov parlamentarnih strank, sta obe stranki podali pritožbi v skladu z objavljenimi Pravili RTV Slovenija. V skladu s Pravili je treba o pritožbi odločiti v roku enega delovnega dne, pri tem pa se vrednotijo vse navedbe in dokazila upravičenih predlagateljev.

Naša dežela stranka dr. Aleksandre Pivec je status parlamentarne stranke izkazovala predvsem z nasledstvom po delu stranke DeSUS, pregled vseh relevantnih pravnih virov, javno dostopnih podatkov in zlasti pretekle prakse RTV Slovenija pa je pokazal, da je bil zelo podoben primer že v letu 2014. **Ob tem naj poudarimo, da prvotno mnenje pravne pisarne RTV Slovenija ni obsegalo vrednotenja navedb prijavitelja**

Naše dežele stranke dr. Aleksandre Pivec, kot tudi ne pretekle prakse RTV Slovenija v podobnem primeru.

Ob tem dodatno pojasnjujemo, da je pregled pretekle prakse RTV Slovenija pokazal, da je bil **Stranki Alenke Bratušek, prej Zavezništvu Alenke Bratušek, priznan status parlamentarne stranke na podlagi nasledstva dela stranke Pozitivna Slovenija in ne na podlagi obstoja poslanske skupine**. Zgolj obstoj poslancev, ki so kandidirali na listi ene stranke, zdaj pa zastopajo drugo stranko, kakor tudi morebitni obstoj poslanske skupine v takem primeru, v skladu z relevantnimi pravnimi viri ne zadostuje za kvalifikacijo take druge stranke kot parlamentarne stranke.«

Zakaj ločena soočenja parlamentarnih in neparlamentarnih strank?

»Zahtevam odgovor, kdo in zakaj ne pusti vsem strankam enake možnost na soočanju« (B. J.)

»Kot javna RTV, bi si želela, da daste enako priložnost vsem strankam in nam gledalcem možnost spoznati vse, v medsebojnih soočanjih.« (I. G.)

Varuhinja je v odgovoru navedla določbe Zakona o RTV, gledalka je odgovorila:

»Imamo veliko neparlamentarnih strank, vse bi morale imeti priložnost soočiti se s parlamentarnimi. Mi gledalci, volivci, bi tako dobili boljši, širši vpogled in bi se tako lažje odločili. Omenjate, da vam Zakon o RTV to preprečuje in če je tako, nimam besed. Ostaja le grenak priokus in razočaranje.«

Varuhinja je odgovorila:

»Žal zakon o RTV res določa, da se neparlamentarne stranke soočijo med sabo, ločeno od parlamentarnih, in sicer tu (podčrtala varuhinja Marica Uršič Zupan):

»(2) Čas, namenjen predstavitvi kandidatov in političnih strank, ki so zastopane v državnem zboru oziroma Evropskem parlamentu, je za vse enak, prav tako so enaki pogoji za njihovo predstavitev v okviru predvolilnih oddaj.

(3) Politične stranke in neodvisni kandidati, ki niso zastopani v državnem zboru oziroma v Evropskem parlamentu, morajo imeti skupaj na razpolago eno tretjino skupnega časa, ki ga RTV Slovenija določi za vse politične stranke in kandidate, ki sodelujejo na volitvah. RTV Slovenija tem strankam oziroma kandidatom omogoči predstavitev v okviru njim namenjenih posebnih predvolilnih predstavitev v od oddaj iz prejšnjega odstavka ločenih terminih, tako, da je vsaki od teh strank oziroma vsakemu od neodvisnih kandidatov omogočena medsebojno enakopravna predstavitev.«

Tudi kot varuhinja gledalcev, ki bi morali imeti v demokraciji možnost pred volitvami na javni RTV enakovredno spoznati programe in stališča vseh strank in list, ki sodelujejo na volitvah, imam do tega zakonskega člena pomisleke. Gledalci – volilci namreč ne morejo spoznati vseh strank enako. Ne poznam ozadja in razlogov nastajanja tega člena zakona, na glas ugibam, da **so zakonodajalci morda želeli zagotoviti vsaj določen čas tudi vsem neparlamentarnim strankam (ki ga na drugih televizijah manjše neparlamentarne stranke sploh nimajo, verjetno tudi zato, ker je**

težko vsebinsko soočiti 20 strank in list hkrati). Vsekakor MENIM, da ta rešitev za demokracijo in javni interes ni optimalna.«

Koncept soočenj: kdo je vabljen?

Gledalka **B. Z.** ni razumela koncepta soočenj.

»Včeraj, 28.3.2022 ob 20.00 ste imeli oddajo z naslovom Volitve soočenje parlamentarnih strank. To je zavajanje občinstva, ker v parlamentu je več strank in zraven tega ni imelo vzorca zakaj so te stranke izbrane. Več koalicijskih kot opozicijskih. Ena enako velika stranka (7 poslancev) iz koalicije povabljena, druga enako velika stranka (7 poslancev) iz opozicije ni povabljena, manjša stranka (4 poslanci) iz koalicije povabljena, večja (5 poslancev) stranka iz opozicije ni povabljena. Tudi vzorca prioritete izbire strank niste obrazložili. Žalostno za RTV Slovenije, ki bi naj bil neodvisen od politike in trenutno deluje, zelo pristransko glede na izbor za soočenje.« (**B. Z.**)

Varuhinja:

» ...po najavi vodstva RTV Slovenija bo TV Slovenija predvajala 15 volilnih oddaj, deset soočenj parlamentarnih strank, štiri soočenja zunajparlamentarnih strank in oddajo na volilno nedeljo. **Parlamentarne stranke so razdeljene na dve skupini, kombinacija strank pa je/bo vsak teden drugačna, tako da se bodo v štirih tednih v soočenjih srečali vsi. Predsednice in predsedniki parlamentarnih strank pa se bodo srečali tudi v dveh velikih soočenjih.** V včerajšnjem tematskem soočenju so se soočile parlamentarne stranke skupine A (SDS, NSi, LMŠ, SD in Povežimo Slovenijo), v četrtek se bodo v drugem tematskem soočenju ob 20. uri srečale parlamentarne stranke skupine B.

Tako je pojasnjeno na spletni strani RTV Slovenija, vendar bi morali to gledalcem na kratko pojasniti tudi na začetku vsake oddaje. Sinoči tega (razen če sem kaj spregledala) ni bilo, kar ni v redu. Vodstvo informativnega programa bom prosila, da v naslednjih oddajah to storijo.«

Vsebinska soočenj, raven razprave, vodenje

Glede soočenja »Slovenija zdaj: Veliko soočenje predsednikov parlamentarnih strank« (24. 3. na TV SLO 1) so imeli gledalci pripombe na stil vodenja, eden se je pritožil, ker niso merili časa gostom:

»Vsa vprašanja se vrtijo okrog kritike Janše, Mesec ga je proglasil za »malega Putina« brez kakršne koli reakcije voditeljice. To je res nedostojno! Predvolilna oddaja naj se osredotoči na programe posameznih strank! Tega pa v oddaji praktično ni. Voditeljica stalno prekinja Tonina, Mesec pa lahko govori v nedogled ... « (**N. G.**)

Varuhinja je odgovorila:

»Prvo soočenje je bilo splošno, kot ste verjetno že opazili, je bilo sinočnje (in enako bo v četrtek z drugim sklopom strank) že tematsko in zato bolj poglobljeno. Glede minutaže posameznih govorcev je odgovorna urednica **Jdranka Rebernik**

odgovorila: "Čas smo merili, informacija je bila vidna tako sogovornikom, voditeljici kot ekipi v režiji. Res pa nismo obremenjevali oddaje s piski in podobnim, saj to ustvari le negativen pritisk. Naloga voditelja in urednika je, da poskrbita za časovno dovolj enakovredne nastope vsem. Tudi iz tega vidika nismo dali v studio 20 sogovornikov, ampak smo jih razdelili v manjše skupine, kjer je dovolj časa za vsebinske odgovore. Oddaje z 20 ali več gosti so bile v preteklosti bizarne in nihče, ne sogovorniki ne gledalci, od njih ni imel nič.«

»Po gledanju včerajšnjega soočenja sem bil z oddajo nezadovoljen, saj vsi navzoči niso imeli enakih možnosti in dolžine govora, ter nenehno prekinjanje teme -govora posameznikov. Ne bom se tu spuščal ne levo ne desno, ampak oddajo bi morali zasnovati resnično na 2 do 3 teme ne pa razširiti, da zmanjka časa. Vsak udeleženec bi moral imeti odmerjen čas odgovora oziroma konkretno, kaj bo storil. Za repliciranje pa tudi določen čas.« (V. Š.)

Varuhinja:

»V prvem soočenju so nastopile vse parlamentarne stranke, zato so imeli vsi predstavniki razmeroma malo časa. Sinočnje soočenje je bilo eno od dveh, ki potekata ločeno – del strank se je soočilo sinoči, drugi del se bo v četrtek, da bodo imele vse več časa. Ta soočenja so tudi tematska, da dobijo gledalci podrobnejši vpogled v posamezno temo. Na podoben način bodo potekala tudi soočenja v prihodnjem tednu.«

Prekratke pogovorne informativne oddaje

Gledalec **B. S.** meni, da so pogovorne informativne oddaje prekratke.

»... zadnjih 20 let gledamo brutalno nižanje "minutaže" politično - analitičnih oddaj, kjer se krešejo različna mnenja iz različnih polov, in po druga strani dolge maratone nekkih kvazi informativnih oddaj ob katerih zaspiš kot bi mignil in predolge uvode Tv dnevnikov, tako da na koncu misliš da ga je že konec, pa ugotoviš da se je vse skupaj šele začelo. Upam, upam, da ne boste volilnih soočenj z več kot 10 udeleženci imeli "zakljenjenih" na 60 ali 70 minut maks (brez reklam) ... Takšna soočenja naj trajajo najmanj 120 minut aktivnega časa če ne 150 minut s prekinitvami ... Ne pa da na koncu gledamo debate (ki to niso) kjer ima posamezni deležnik na voljo 50 sekund da nekaj pove.«

Iz odgovora varuhinje:

»Res je, v zadnjih desetletjih so se informativne oddaje na večini televizij zelo spremenile. Če smo bili včasih priča »linearnemu« podajanju vsebine (ko so se začela poročila, so v nizu sledili posamezni prispevki), je danes velik del časa namenjen napovedim prispevkov, ki se potem ponovijo, napovedim reporterjev s terena, pozdravom novinarjem, vmesnim pozivom gostom, naj bodo kratki v odgovorih ... Toda glede na to, da imajo v povprečju večjo gledanost in poslušnost TV in radijske postaje, ki imajo več teh »odvečnih« vsebin, je to očitno trend, ki mu mora do neke mere slediti tudi nacionalna RTV.«

O stavki šolnikov

K. E. je menil, da se o stavki šolnikov ni poročalo celovito.

»Pritožujem se, da tem, ki niso stavkali v informativnih oddajah radia ali televizije ni bilo enakovredno omogočeno, da povedo zakaj ne stavkajo oziroma zakaj so proti stavki.«

Iz odgovora varuhinje:

»O stavki šolnikov je TV Slovenija poročala več dni, o pomislekih proti stavki je več poročala dan pred stavko, 8.3., v Dnevniku in odmevih.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Pripomba

Gledalko **B. R.** je zmotil stavek v prispevku v oddaji Osmi dan, z dne 24. 3.

»... in sicer je (novinarka op. a.) v prispevku (19. minuta oddaje) navedla:
»*Elektroakustična glasba se je pri nas razvijala predvsem na radiu Beograd, saj na ljubljanski Akademiji za glasbo ni zaživel elektronski studio*«. Slovenija je že več kot 30 let samostojna država, zato je nesprejemljivo in neprimerno, da se radio Beograd dandanes umešča kot del našega kulturnega prostora. Pravilna podaja informacije gledalcu bi bila, da se je razvoj te zvrsti začel že v času nekdanje skupne države na radiu Beograd. V nadaljevanju (22. minuta) je korektno navedeno, da se pri nas razvoj dogaja v Kopru.«

Iz odgovora:

»Avtorica prispevka se je zahvalila za spodbudo k natančnosti. Pojasnila je, da je v prispevku govorila o začetkih razvoja elektroakustične glasbe z ustanovitvijo elektronskega studia Radia Beograd leta 1972.«

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Kaj dogaja?: izbor gosta

Gledalca **C. B.** je zmotilo, da je bil gost oddaje Kaj dogaja?, z dne 26. 3. (TV SLO 1), voditelj in novinar Marcel Štefančič: »... kar je po mojem mnenju prikaz enostranske politizacije javne RTV.«

Varuhinja je gledalcu posredovala pojasnilo odgovornega urednika Razvedrilnega programa TV Slovenija **Vanje Vardjana**:

»Marcel Štefančič je najbolj priznan slovenski strokovnjak, ko govorimo o filmski industriji in oskarjih. Glede na to, da je bila ta vikend podelitev Oskarjev se nam je zdelo primerno, da ga kot strokovnjaka povabimo v oddajo. Kar se tiče umestitve oddaje Kaj dogaja na TVS 2 bi bilo to programsko povsem nesmotrno, saj gre za eno najbolj priljubljenih in najbolj gledanih ter klikanih oddaj TV Slovenija.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Neprevedena izjava

Gledalka **A. H.** je opozorila na neprevedeno izjavo v Športu po Dnevniku.

»Včeraj pri Dnevniku ob 19 uri, prispevek pri Športu, odgovarjal je selektor/trener rokometne reprezentance v srbohrvaščini, brez podnapisov.«

Odgovorni urednik **Gregor Peternel** je pojasnil, da se pripetila napaka in se opravičil:

»Vse tuje izjave dosledno podnaslavljam, tokrat pa je avtor prispevka pozabil označiti, da potreben prevod, to je spregledal tudi urednik in prispevek je bil predvajan brez podnapisov.«

Dvakrat isti Šport

Gledalka **D. G.** je opozorila na oddajo Šport po Prvem dnevniku, dne 16. in 17. marec.

»Včeraj in danes smo gledali isti šport po prvi informativni oddaji.«

Pojasnilo odgovornega urednika **Gregorja Peternela**:

»Napaka odgovornega za pripravo bloka novic. Ko jih je zmontiral, je povezal blok istih novic iz prejšnjega dne. V dobri veri je opravil delo, ki sicer ni njegova odgovornost. Storil je napako, ki se ne bo ponovila.«

Ženske in šport

Gledalka **S. Z.** je menila, da so bili dosežki ženskih športnic v Športu po Dnevniku (in tudi Dnevniku) neupravičeno omenjeni kasneje kot dosežki moških športnikov.

»Več o teh dosežkih je bilo v Športu (po Dnevniku), kjer so bili v ospredju spet skakalci (svetovno prvenstvo), kjer so dosegli 2. (in še več odličnih) mest. **Šele potem** je bil na vrsti prispevek o skakalkah. Ob vsem zavedanju, da je moška veleslalomski tekma potekala v Sloveniji, obe skakalni tekmi pa ne, je to "spodrslijaj", ki ga lahko povežem le s poolimpijskimi komentarji v slogu: 'Ženske v vrhunskem športu preprosto nimajo kaj iskati'«

Urednik športnega programa TV Slovenija **Gregor Peternel** je podal pojasnilo, da so v Športu novice razvrstili po postavljenem kriteriju, kjer je bil: »prispevek o moških skokih pred ženskimi, ker so moški nastopali v višjem rangu tekmovanja - na svetovnem prvenstvu, ki se odvija na vsaki dve leti. Ženske pa v svetovnem pokalu, kjer nastopajo redno skozi vso zimo.«

Varuhinja je dodala: »Glede na odgovor zapisujem, da so **merila razvrščanja prispevkov po rangu tekmovanja zelo transparentna in nediskriminatorna glede na spol**. Pravila v tej redakciji so torej še vedno vredna vsega spoštovanja.«

Kje so mlajši komentatorji?

Gledalec **D. K.** v vrstah športnih komentatorjev pogreša mlajše kolege.

»Zanima me, zakaj RTV ne da možnosti za zaposlitev mladim, novim ljudem, s svežim pristopom, zakaj namesto tega poslušamo že toliko let iste ljudi, s preživetim slogom?«

Varuhinja, iz odgovora:

»Menim pa, da mora biti skrb nacionalne TV namenjena predvsem temu, da dobijo gledalci čim bolj kakovostne komentatorje športnih prenosov, ki bodo gledalcem ponudili čim več kakovostnih in zanimivih informacij. Ob starejših in izkušenih komentatorjih, ki imajo ogromno znanja posameznih športnih disciplin in lahko postrežejo s primerjavami denimo disciplin ali dogodkov v preteklosti, česar mladi seveda ne morejo imeti. Imajo pa mladi drugačen pristop, drugačen pogled na šport in komentiranje, vsak komentator pa tudi svoj slog komentiranja, zato je za gledalce najbolje, če ima nacionalna TV kombinacijo komentatorjev starejše, mlajše in srednje generacije. Dodam pa naj še, da vsi športni komentatorji niso zaposleni na RTV Slovenija, zato tudi ne »jemljejo služb« mladim.«

V. PROGRAM PLUS

Dobro jutro

Gledalca **V. B.** je zmotilo, da v oddaji z dne 4. 3. (TV SLO 1) ni bilo zagotovljenega prevoda v Sloveniji dlje časa živečega ukrajinskega sogovornika.

»Najostreje protestiram zaradi neupoštevanja Zakona o uporabi slovenskega jezika v javni rabi na RTV SLO v oddaji Dobro jutro danes 4.3.2022 v času od cca 7.15 do 7.25 ko je voditeljica oddaje v studiu gostila Ukrajinca in Ukrajinko, kar samo po sebi ni sporno, je pa sporno, da moški gost ni znal besede slovenskega jezika in je kar nekaj razlagal, brez prevajanja v kakršnikoli obliki.«

Eugenija Carl, urednica oddaje, ki je ta dan potekala iz studia TV Koper, je pojasnila:

»RTV Slovenija v vlogi javnega medijskega servisa ohranja visok nivo znanja in uporabe slovenskega jezika in obenem skrbi za njegov razvoj v svojih programih. Jezikovno odličnost dosledno gojimo v okviru programskih vsebin, prav tako se trudimo, da bi ustrezen nivo jezikovne kulture zagotavljale tudi osebe, ki jih gostimo v naših oddajah ali nastopajo v televizijskih prispevkih. V konkretnem primeru gostovanja ukrajinskega umetnika v oddaji Dobro jutro, ki ga problematizira gledalka, smo po telefonskem pogovoru z gospodom in potem ko se je voditeljica z njim tudi osebno sestala, presodili, da obvlada slovenski jezik do te mere, da bo kljub ukrajinskemu naglasu, dovolj dobro razumljen, saj nenazadnje v Sloveniji živi že dvanajst let in pri sporazumevanju v slovenskem jeziku tudi sicer nima nikakršnih težav. Posnetek sem si večkrat ogledala in se mi razumevanje povedanega ne zdi problematično. Gost je v stavkih uporabljal slovenske besede, ki jih je v več kot desetminutnem gostovanju le dva ali trikrat dopolnil z besedo v maternem jeziku, a smo ga vseeno lahko popolnoma razumeli, saj ga je dopolnjujoče »prevedla« bodisi voditeljica bodisi gostja, ki je sedela ob njem. Moramo vedeti, da je televizijski nastop

v živo izjemno stresen, zato se zlahka pripeti, da zlasti gostje, ki jim slovenščina ni materni jezik, pravočasno ne najdejo ustrezne besede. Zagotovo pa je dragocenost gostovanja in s tem komentiranja grozljivega dogajanja v Ukrajini s strani ukrajinskega državljanca, ter pričevanja o tem, kako sam, sicer od daleč, doživlja vojno in stisko ter bežanja svojih sodržavljanov, odtehtala vsako morda polomljeno ali nerodno izgovorjeno besedo, kar sicer v ničemer ni razvrednotilo slovenskega jezika in skrbi nacionalnega medija zanj.«

Varuhinja je dodala:

»K pojasnilu urednice dodajam, da je bilo zelo dobrodošlo, da so zelo hitro po začetku vojne v Ukrajini v koprskem studiu gostili dva Ukrajince, ki živita v Istri. Res pa je, kot ste opozorili, da so bile izjave ukrajinskega gosta težko razumljive, nekatere sploh ne. Zato bi bilo primerneje, da bi jih druga gostja sproti prevajala. To bi bilo tudi izraz spoštovanja do gosta, saj vse njegove dragocene misli tako niso prišle do gledalcev.«

VI. SPLOŠNO

O pluralnosti in politizaciji TV Slovenija

Več gledalcev je opozarjalo na vpliv politike na vsebino in program TV Slovenija, izpostavljali so Informativni program, med odzivi je bilo tudi nekaj mnenj o pluralnosti programa.

»Predvsem pa mi res ni v redu, da se informativni del programov na TV SLO spreminja v trobilo aktualnih političnih struj (ne samo v tem trenutku, že kar nekaj časa nazaj) v državi. Želela bi se odjaviti od naročnine, ker resnično ne želim plačevati za nekaj, kar dejansko več ne spremljam, oziroma ne želim spremljati.« (M. H.)

»Ogorčena sem nad programom, ki ga zdaj izvajate na javni RTV, nad spremembami (ukinitvami) oddaj, ki so bile res dobre, nad skrajševanjem informativnih oddaj, nad vsiljevanjem oddaj v vezi vojne v Ukrajini...itd.« (M. Z.)

»Velik del gledalcev, ki moramo neprostovoljno plačevati RTV prispevek, je bil leta in leta nezadovoljen s pomanjkanjem nazorske pluralnosti na RTV. Še vedno je večina oddaj zelo pristranska, ker prikazuje svet in perspektivo le skozi oči leve politične opcije. V informativne in politične oddaje vabite ene in iste goste, pa naj gre za politike ali politične komentatorje, ki so protivladno usmerjeni.« (B. R.)

Nekateri gledalci so podobne očitke izražali tudi ob odzivih na programske spremembe v naslednjem poglavju.

Programske spremembe: PPN in ad hoc

Več gledalcev je pisala v zvezi s programskimi spremembami. Nekatere so motile ad hoc spremembe programa (spremembe v sporedu, glej npr. poglavje Neupravičen prenos shoda? na str. 6), nekaj odzivov je bilo še glede prenosa BBC (glej februarско poročilo, str. 26), če izvzamemo izpostavljeni zadevi in začasno ukinitvev SC, Tarče in Tednika (glej poglavje Začasna ukinitvev Studia City, Tarče in Tednika na str. 7) ter odzivov, povezanih z mankom SC

na programu 28. 2. (odzivi so prihajali tudi marca, glej februarsko poročilo, str. 10), se je še več kot 30 odzivov nanašalo na druge spremembe v programski shemi, predvsem spremembe, povezane s Programsko-produkcijskim načrtom za leto 2022 (ukinitve oddaj).
Primeri:

»Ne vem, kaj se dogaja na naši javni RTV (bolj TV), morda je bolje, da ne vem. Bile so oddaje, ki sem jih rada pogledala. Nisem se vedno strinjala s predstavljenim, a tudi to je prav. Sedaj pa redno ukinjate te oddaje, eno za drugo..... In kaj je nastalo namesto njih?« (K. Z. P.)

»Kvalitetne oddaj (npr. Koda, Politično s Tanjo Gobec) »izginjajo v noč.....« Nekatere druge oddaje (npr. Utrip, Zrcalo tedna) so prestavljene v negledljive termine oz. so na sporedu istočasno, ko je na sosednjem programu zelo gledljiva oddaja in vsak gledalec ve, da bodo te oddaj slej ko prej »zaradi slabe gledanosti« ukinjene.« (I. R.)

»Zanima me, kdo (z imenom in priimkom) je ukinil pogovorno oddajo " Z Mišo" ?« (V. J.)

» ... zanima nas, zakaj se je v zadnjem času tako poslabšal RTV program in zakaj takšne spremembe, npr. spreminjajo se termini predvajanja rednih oddaj, filmov ob sredah ni več na sporedu. Prav tako se spreminjajo termini in programi, na katerih so se predvajale redne kvalitetne oddaje, npr. nedeljski Intervju, Studio City itd. Odlične oddaje o kulturi so prestavljene na zelo pozen čas, ko jih dejansko ni več možno spremljati. Prav tako so bile ukinjene nekatere kvalitetne oddaje, ki so doprinesle k dobremu javnemu servisu in le tega ločevale od komercialnega, npr. Globus, Točka preloma. S takšnim načinom se ne moremo strinjati, in na ta način izražamo svoje nestrinjanje s takšno uredniško politiko. Razumemo, da je vojna v Ukrajina sedaj osrednja tema in s tem povezana oddaja Odmevi + . A celotno shemo prilagajati in spreminjati na ta račun, ni korektno do gledalcev, ki nas zanimajo kvalitetne oddaje, dobri evropski filmi, odlične oddaje o kulturi, skratka vse, kar smo do pred kratkim lahko spremljali na RTV Slo, za razliko od komercialnih TV.« (G. P.)

»Že vrsto let zvesto spremljamo vaš oz naš program, še posebej informativni program. S spreminjanjem programske sheme, ki ukinja TV oddaje in jih premika v nerazumne termine, postaja program negledljiv. Resno razmišljamo, da prenehamo s plačevanjem TV naročnine.« (J. S.)

»Naj za začetek povem, da sem bila vsaj 40let redna gledalka Rtv slo, zdelo se je, da najbolj spoštujete svoje gledalce in da ste bili tudi profesionalci. To kar pa se dogaja sedaj, je pa popolnoma nerazumno in tudi neodgovorno. Ukinili ste vse oddaje, ki smo jih iz tedna v teden komaj čakali ali pa ste jih prestavili na druge programe, kjer jih nismo vajeni gledati. Žal mi je, da ta televizija ni več moja izbira. Postaja nek podpovprečen zasebni kanal, zato bi bilo najbolj prav, da vodstvu predlagate, da se ukine plačevanje prispevka in se tako kot nekateri drugi kanali financira z reklamami in donacijami. To namreč ni več javna RTV.« (Z. Z.)

»Rada sem gledala oddajo Zvezdana, katero so ukinili najprej. Koliko odličnih oddaj so ukinili za stalno oz. začasno (Tanjo Gobec, Tednik, Tarča, Marcela,...). Informativnih oddaj ne gledam več. Tako mi ostaja samo še Kmetijska oddaja in Ambienti. Želim izvedeti, kakšna je možnost neplačevanja RTV prispevka (začasno). Vem, da niso krivi zaposleni, temveč nastavljeni uredniki. Zaposlene občudujem, da lahko še delajo.«
(M. B.)

»Najbolj me seveda moti prevzemanje informativnega programa. Najprej ukinitev »Politično« s Tanjo Gobec«, stiskanje Studia City, ukinitev »Globusa in Točke preloma« ter premik »Zrcala tedna« in »Utripa« iz prvega na drugi program v času, ko je na prvem 'vreme', mi je omalovaževanje odnosa do gledalcev.« **(A. Z.)**

»Izražam protest in zaskrbljenost nad zadnjimi dogajanji na vaši televiziji. Ne zdi se mi logično, da umikate renomirane, avtorske, tedenske oddaje kolažem slik s prevodom, čeprav s cenjenega BBC-ja. Prav tako obžalujem ukinitev Globusa, spremembe Utripa in Zrcala tedna, kot še prej zelo za lase privlečene očitke kolumnistom Studia City. Prav ta podcenjujoč odnos do svojih ljudi, novinarjev v vaši instituciji, ki je v končni fazi odnos do gledalcev, zelo moti, celo boli in ne pritiče sodobnim časom. Izražam podporo in pozdravljam dobre in zanimive prispevke, še posebej mreže dopisnikov in novinarjev, ki se ukvarjajo z mednarodnimi tematikami in upam, da bodo v prihodnje, prišli čim bolj do izraza ob upajmo, manj travmatičnih temah. Te in še nekatere spremembe ter uporabljanje renomiranega medija, hiše RTVSLO, kot orodje za neke druge namene, kar bo najbrž vidno tudi danes popoldne, me izrazito motijo in na ta način to sporočam.« **(N. J.)**

»Pišem Vam, da izrazim svojo podporo vsem novinarjem RTV SLO, ki ohranjajo svojo visoko profesionalnost in etiko, čeprav je očitno, da je vlada s svojo kadrovske politiko te novinarje izrinila na rob (zlasti na TV SLO1). Radio, zlasti Val 202 ostaja očitno edini kritični medij! Ukinitev vrhunskih oddaj na TV, kot so Globus, Utrip in Zrcalo tedna in še mnogo drugih že kaže na to. Še dobro, da lahko gledam Studio city in Tarčo in Odmeve plus, ki jih vodita izjemna Tanja Starič in še posebej Igor Bergant.«
(V. V.)

»Zadnje čase opažam spremembe v programu, na slabše. Predvajane so ponovitve, ponovitve ponovitev. Tako filmov., kot dokumentarnih oddaj. Odkar pomnim, je ob sredah zvečer film tedna (razen izjem), zadnjič oddaja o Pučniku. Tudi en večer prej, je bila oddaja o Pučniku.... Skoraj ne najdem več večera, da bi ga presedela pred tv.«
(I. B.)

Primer odgovora **varuhinje**:

»Obdobje ob koncu februarja in v začetku marca je na TV Slovenija res prineslo zelo veliko sprememb v programu. Nekaj jih je bilo zaradi vojne v Ukrajini, o kateri je javnost pričakovala sprotno temeljito obveščanje in analizo, to je tudi naloga javnega medija. Nekaj sprememb pa je bilo tudi zaradi premika nekaterih oddaj s TV Slo 1 na TV Slo 2. Ta premik je bil predviden kot del uresničevanja Programsko produkcijskega načrta za leto 2022, ki je predvideval dvourni informativni blok na TV Slo 2 in nekaj

sprememb na TV Slo 1 (selitev Kulture s termina po Odmevih na termin po Dnevniku). **V poročilu za februar sem že opozorila, da te spremembe v programski shemi niso bile dovolj dobro sporočene javnosti, v marčnem poročilu pa dodajam, da vse spremembe niso bile dovolj premišljene.** Nekatere je vodstvo TV Slovenija kmalu popravilo (vrnitev nedeljskega Intervjuja nazaj na TV Slo 1, kasneje še Utrip in Zrcalo tedna na stare termine na TV Slo 1). **Napovedana uresničitev vsebin ukinjene oddaje Globus v informativnem bloku na TV Slo 2 se v tem času žal še ni uresničila, kar je povzročilo manko teh vsebin. Precej vsebin mednarodne politike in dogajanja po svetu je sicer našlo prostor v nekaterih drugih oddajah, prav tako nekaj gospodarskih tem, vendar to ne more nadomestiti poglobljene analitične oddaje o dogajanju po svetu in na poslovnem področju.**«

»Dnevnik ob 19. uri je prekratek, pred oddajo pogrešam vremensko napoved, zato moram preklopiti na oddajo 24 ur. Odmevi bi morali biti vedno ob isti uri. Zaradi krize v Ukrajini je prav, da bi bili Odmevi plus že ob 21. uri. Ne razumem, zakaj so vsak dan ob drugi uri.«
(M. B.)

Iz odgovora **varuhinje**:

»Dnevnik je z novim PPN res krajši, kot je bil prej. Na kar precej pripomb na to temo je vodstvo TV Slovenija po potrditvi na predzadnji seji Programskega sveta Dnevnik med delovniki podaljšalo za 3 minute, na skupno 23 minut. Odmevi so urnik začetka predvajanje precej spreminjali med zimskimi olimpijskimi igrami in ob začetku vojne v Ukrajini, nato so se spet ustalili ob 22. uri z res redkimi izjemami.«

Pohvale

V varuhov nabiralnik so prispele tri pohvale televizijski oddaji za starejše občinstvo »Ah, ta leta«.

»Končno odlična oddaja za starejše Ah, ta leta!. Ko sem izvedela, da prihaja na male ekrane oddaja, ki bo obravnavala teme, ki se dotikajo starejših, malo manj starejših ter hkrati tudi mladih, ki bo jutri postali starejši, sem zelo težko čakala na prvo oddajo. Že prva oddaja o vseživljenjskem učenju je preseгла moja pričakovanja, saj mi je potrdila, kako pomembno se je neprestano izobraževati, ko znanost in vsa ostala področja neprestano napredujejo.« **(A. Ž.)**

Pohvala oddaji Sobotno popoldne:

»Rade bi vse pohvalile oddajo Sobotno popoldne v času, ko smo obkroženi z norim svetom in slabimi novicami. Ne samo, da je oddaja polna dobrih nasvetov in pozitivna do vseh nas, je prav luč na koncu tunela in hkrati nekaj nujno potrebnega za vse.« **(A. M.)**

Pohvali Utripu, z dne 26. 3.:

»Tokrat bi rad pohvalil TV Slovenija in oddajo Utrip, ki je bila na sporedu 26. 3. in jo je pripravil dr. Jože Možina. V oddaji je bil predstavljen pogled na dogajanja v Sloveniji,

ki ga v oddajah informativnega programa Radiotelevizije Slovenija praviloma zamolčijo. Žal je tako. Informativni program nacionalne RTV je politično zelo enostranski oziroma pristranski.« (K. E.)

»Izjemna oddaja, odličen izbor tematike s strani, ki je na nacionalni televiziji žal nismo pogosto videli, a odpira oči! Zelo sem zadovoljna tudi, da je njegova oddaja uvrščena v arhiv, ker sem jo lahko že večkrat pogledala in jo priporočila za ogled tudi številnim drugim.« (C. E.)

Pohvala oddaji Pričevalci (v ponovitvi), z dne 29. 3. (TV SLO 1).

»Zakaj gre? Na twiterju sem zasledil najavo intervjuva s **partizanko Rozo Pavlin Kihler**. Ker sem termin zamudil, sem si oddajo ogledal z zamikom. Kljub temu, da imam izkušnje z raznoterimi ljudmi in karakterji, me je prevzela ta izjemna osebnost. Človek kar verjeti ne more, koliko lahko nekdo pretrpi v življenju pa kljub temu ostane pokončen, ne zagrenjen in predvsem **dober človek**.«

REGIONALNI CENTER MARIBOR

VII. STUDIO LENDA VA

O objektivnosti prispevka o nezdržljivosti funkcij poslanca narodnostne skupnosti

Gledalec **A. K.** se je pritožil nad prispevkov z naslovom »Nezdržljivost funkcij Ferenc Horvátha« v oddaji Hidak – Mostovi, z dne 25. 2. Menil je, da je bil prispevek pripravljen pristransko in neobjektivno.

»Kljub temu, da gre za izredno pomembno zadevo, konkretno za sodbo sodišča na drugi stopnji (Višje sodišče), je novinarka/odgovorna urednica M. L. M. v oddaji izpostavila in zaprosila le za mnenje tožeče stranke, se pravi poslanca Ferenc Horvátha, ki je poudaril (citiram): »Ker sem še naprej tisoč odstotkov prepričan v svoj prav, bom tudi v prihodnje uporabil vsa pravna sredstva za to, da bom ubranil ne le svoj prav, temveč tudi kolektivne pravice celotne madžarske narodne skupnosti.«. To, da novinarka/odgovorna urednica ni zaprosila za mnenje druge stranke v sodnem postopku (tožene - KPK), je že kršila načelo objektivnosti. Predvsem pa je načelo objektivnega poročanja kršila s tem, da ni zaprosila za neodvisno mnenje pravnega strokovnjaka in to v izredno pomembni, precedenčni sodni zadevi v izredno pomembnem trenutku, dva meseca pred državnozborskimi volitvami. Potrebno je namreč poudariti, da je politik Ferenc Horváth že napovedal, da se bo kljub sodbi Višjega sodišča udeležil tako državnozborskih volitev, kakor tudi lokalnih volitev novembra 2022 (Népújság, 3. 3. 2022, str. 2-3). Novinarka/odgovorna urednica M. L. M. je v prispevku z naslovom »Nezdržljivost funkcij Ferenc Horvátha« kršila 4. člen Kodeksa novinarjev Slovenije (Novinar ne sme zamolčati informacij, ključnih za razumevanje obravnavane teme) ter 4. in 5. člen Zakona o RTV Slovenija.«

Novinarka/urednica in odgovorna urednica **Mirjana Magyar Lovrič**:

»Kar zadeva očitke na omenjeni prispevek, jih kot odgovorna urednica v celoti zavračam. Zavračam obtožbe, da sem kršila načelo objektivnosti, da sem kršila, še več, da sem naklepno kršila 4. člen Kodeksa novinarjev Slovenije (Novinar ne sme zamolčati informacij, ključnih za razumevanje obravnavane teme) ter 4. in 5. člen Zakona o RTV Slovenija, da sem v prispevku zamolčala dejstva, da sem »napravila« uslugo politiku Ferencu Horváthu, da sem močno oškodovala pripadnike madžarske narodne skupnosti, da sem oškodovala tudi ostale kandidate za poslanca madžarske narodne skupnosti, da sem izvajala samocenzuro, da nisem vestno opravila svojega dela in da je prispevek bil pristranski in da sem z vsem naštetim močno oškodovala pravice gledalcev RTV Slovenija do objektivnega in verodostojnega poročanja.

Nasprotno, prispevek je bil pripravljen v skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija. Bil je natančen, poročilo je ustrezalo dejstvom in ni bilo zavajajoče ali neresnično. Kot novinarka sem bila nepristranska, gledalcev nisem zavajala, jasno sem predstavila tudi predhodna dejstva. Besedilo prispevka se je glasilo takole:

Napoved:

Tako višje kot okrajno sodišče sta zavrnila pritožbo poslanca madžarske narodne skupnosti Ferenc Horvátha zoper prekrškovno odločbo, ki mu jo je zaradi nezdržljivosti funkcij izdala Komisija za preprečevanje korupcije. Poslanec mora tako plačati globo v višini 1000 evrov, komisija pa je s sodbo seznanila tudi državni zbor.

Naracija:

Naj spomnimo, da Ferenc Horváth od 22. junija 2018 v eni osebi opravlja dve funkciji hkrati, funkcijo predsednika krovne organizacije prekmurskih Madžarov in funkcijo madžarskega narodnostnega parlamentarnega poslanca. Senat komisije za preprečevanje korupcije je še januarja 2019 menil, da je treba Zakon o poslancih spremeniti tako, da se prepreči nezdržljivost in kopičenje funkcij, na pobudo Mandatno-volilne komisije Državnega zbora pa je 25. aprila 2019 zadevo ponovno obravnaval, in sicer po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije. Takrat je Komisija za preprečevanje korupcije ugotovila, da sta poslanska in predsedniška funkcija nezdržljivi. O svoji odločitvi je obvestila tudi Ferenc Horváth in ga pozvala, da v roku 15 dni, torej do 18. maja 2019, nezdržljivost funkcij odpravi. Ker Horváth Ferenc tega ni storil, mu je KPK s prekrškovno odločbo naložila plačilo globe v vrednosti 1000 evrov. Horváth je zoper prekrškovno odločbo vložil zahtevo za sodno varstvo. Okrajno sodišče v Ljutomeru je novembra lani zahtevo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo odločbo o prekršku, ki jo je izdala KPK. Zoper sodbo je poslanec vložil pritožbo, o kateri je Višje sodišče v Mariboru odločilo januarja letos. Pritožbo je zavrnilo in tako potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča. Poslanec mora tako plačati globo v višini 1000 evrov, KPK pa je s sodbo seznanila tudi državni zbor. V zvezi z odločitvijo sodišča smo zaprosili za komentar Ferenc Horvátha.

Sledi komentar Horvátha

Da v TV-studiu Lendava ne izvajamo samocenzure in da ne zamolčimo dejstev, dokazuje tudi to, da smo se z vprašanjem nezdržljivosti funkcij v naših programih že ukvarjali, in smo v tistih prispevkih, ki so dejansko govorili o nezdržljivosti funkcij, za mnenje povprašali vse vplete strani (Boris Štefanec – predsednik Komisije za preprečevanje korupcije; Horváth Ferenc – narodnostni parlamentarni poslanec in predsednik PMSNS ter Ivan Hršak – predsednik Mandatno-volilne komisije DZ RS).

Prispevek, o katerem polemizira pritožnik, pa se ne ukvarja z nezdržljivostjo funkcij, temveč gledalce informira o sodbi Višjega sodišča v Mariboru v zvezi s prekrškovno odločbo, ki jo je Ferencu Horváthu zaradi nezdržljivosti funkcij izdala Komisija za preprečevanje korupcije.

Trditi, da sem v prispevku zamolčala dejstva, da sem »napravila« uslugo politiku Ferencu Horváthu, da sem močno oškodovala pripadnike madžarske narodne skupnosti, da sem oškodovala tudi ostale kandidate za poslanca madžarske narodne skupnosti in domnevati, da bi s tem lahko vplivala na izid volitev, pa je popoln absurd.«

Analiza varuhinje:

»Varuhinja sem večkrat pozorno pogledala prispevek v oddaji Mostovi-Hidak in ugotovila, da avtorica prispevka ni kršila 4. člena Kodeksa novinarjev Slovenije (Novinar ne sme zamolčati informacij, ključnih za razumevanje obravnavane teme), niti 4. in 5. člena Zakona o RTV Slovenija s tem, ko naj bi zamolčala, da »Sodba Višjega sodišča pomeni, da se odločba oz. sodba v imenu ljudstva mora izvršiti.«

Novinarka je korektno povzela sodbo Višjega sodišča, ki je zavrnilo Horvathovo pritožbo o plačilu globe, ker ni spoštoval odločne KPK. Povedala je vse, kar izhaja iz sodbe (kar se mora izvršiti): da je zavrnilo Horvathovo pritožbo in da mora Horvath zato plačati globo zaradi nespoštovanja prekrškovne odločbe KPK zaradi nezdržljivosti funkcij. Prispevek se je nanašal na to sodbo in ne na nezdržljivost funkcije nasploh, zato avtorici ni mogoče očitati, da je kaj zamolčala. Avtorica je v prispevku poleg sodbe pojasnila tudi kronologijo sodnega postopka in tudi postopek pred tem pred KPK, s čimer so gledalci dobili celovito in nepristransko informacijo o vsem, povezanem s to sodbo.

Prav tako ne drži navedba, da novinarka ni povprašala obeh vpletenih strani. Sodbe so praviloma že napisane tako, da poleg končne razsodbe vsebujejo tudi utemeljitve tožene in tožeče stranke. Avtorica je v prispevku povzela navedbe ene strani - KPK in sodišča, na koncu pa za komentar vprašala še drugo stran, Horvatha. Oba dela sta bila tudi po dolžini primerljiva, prvi del celo daljši od izjave Horvatha. Horvath je sicer v odgovoru razširil temo s sodbe o plačilu globe na splošno tematiko nezdržljivost funkcij s posebnostmi za narodne manjšine, zato je bil del njegove izjave v prispevku morda odveč oziroma bi glede na njegovo napoved, da bo nadaljeval s sodnim dokazovanjem svojega »prav« in glede na to, da gre za tematiko, ki je za narodno

skupnost pomembna, v eni od naslednjih oddaj pričakovali nadaljevanje te teme. Nikakor pa temu ne moremo reči zavajanje.

Zato ugotavljam, da v tem prispevku pravice gledalcev do objektivnega in verodostojnega poročanja niso bile kršene. Prispevek je bil verodostojen, celovit in objektivni in ni kršil ne Kodeksa novinarjev Slovenije, ne Zakona o RTV Slovenija. «

O Muri kot mejni reki

Varuhinja je prejela dve pritožbi glede izjave madžarskega državnega sekretarja v oddaji Težišče - Sulypont, z dne 10. 3. 2022 (TV SLO 1).

»Pišem vam glede izjave madžarskega državnega sekretarja na TV Slovenija, da je reka Mura meja med Slovenijo in Madžarsko. Novinarka E. L., kot predstavnica TV Slovenija, med oddajo ni reagirala na to izjavo in posledično dovolila, da je bila ta nezaslišana izjava (v času, ko je na nitki ozemeljska celovitost evropske države!) predvajana na TV Slovenija, brez da bi:

- bila med samo oddajo napačna informacija popravljena,
- bil g. Potápi med oddajo javno soočen z razlogi, zakaj je to izjavil,
- imel g. Potápi priložnost, da takoj obrazloži, kakšno je njegovo dejansko stališče, če se mu je zgodil lapsus.

Na MMC je sicer RTVSLO objavila članek o odzivih na omenjeno izjavo, vendar menim, da so v takih primerih profesionalni novinarji dolžni reagirati takoj med oddajo. TV Slovenija mora priznati odgovornost za slabo vodenje oddaje in se opravičiti, saj gre za amaterizem in dovoljevanje navajanj napačnih dejstev, o katerih ni mogoče dvomiti. Sporočilnost dogodka je širša, saj TV Slovenija sporoča, da tuji državni funkcionarji v njenih oddajah ne bodo takoj odgovorni za svoje izjave, tudi za najbolj nezaslišane ne.

Za nacionalni medij je to nesprejemljivo. Dejstvo, da je bila oddaja pripravljena v sklopu programa namenjenega madžarski manjšini tega dejstva ne opravičuje. « **(K. K.)**

»V oddaji na vprašanje E. L. novinarke in voditeljice narodnostne TV oddaje Mostovi – Hidak, na kaj pomisli, ko sliši besedo Prekmurje, g. Potapi odgovarja, da mu najprej pride na misel reka Mura KOT MEJNA REKA MED SLOVENIJO IN MADŽARSKO.

S tem je madžarski visoki uradnik ponovil dalj časa znano stališče madžarskih oblasti, ki Prekmurje očitno smatrajo za svoje ozemlje, reko Muro pa za mejno reko med obema državama. V nadaljevanju g. Potapi govori o Prekmurju kot idilični pokrajini, ki spada v tkim. Karpatski bazen. Menimo, da omenjene izjave niso naključne in da ne gre za pomoto, saj je g. Potapi prav gotovo zelo dobro poučen o madžarskih državnih mejah.

Omeniti je potrebno tudi ikonografijo prostora, v katerem je potekal intervju. Na umetniškem portretu v ozadju je madžarski admiral Miklos Horthy. Njegova zgodovinska vloga je znana, trdo roko njegovega režima smo občutili v Prekmurju v času madžarske okupacije v II. svetovni vojni, Madžarska pa je bila med državami, ki so z okupacijo razkosale slovensko ozemlje. Horthyjev režim je kolaboriral z nacistično Nemčijo in je v svojem bistvu združeval vse karakteristike fašizma, proces madžarizacije pa je v Prekmurju uporabljal tudi najbolj grobe oblike raznarodovalne politike. Evgen Kardoš, Štefan Cvetko in Štefan Kovač so poleg ostalih najbolj znana imena žrtev madžarske fašistične okupacije. Vsi so bili od leta 1941 člana Osvobodilne fronte (OF) v Prekmurju, svoje udejstvovanje in nestrinjanje z madžarsko okupacijo Prekmurja pa so plačali z življenjem.

Varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev pozivamo, da v sodelovanju z vsemi činitelji znotraj nacionalne RTV, predvsem v sodelovanju s Programskim svetom RTV nemudoma prepreči širjenje takih protislovenskih stališč preko osrednjega nacionalnega medija. Pomočnica generalnega direktorja za radio in televizijo za madžarsko narodno skupnost in generalni direktor televizije pa pozivamo, da zagotovita izvajanje poslanstva nacionalne RTV v skladu s pravnimi podlagami in zlasti interesi slovenskega naroda. Protestiramo proti uredniški politiki RTV, ki na slovenski nacionalni televiziji, ki je osrednji nacionalni medij, financiran s strani vseh državljanov Slovenije, mirno objavlja očitna protislovenska stališča, ki Prekmurju odrekajo njegovo slovensko identiteto in položaj znotraj slovenske države. Pri tem ne gre prezreti, da v navedenem ne gre za oddajo zunanje produkcije, ampak za produkcijo slovenske nacionalne RTV, oz. studia madžarskih programov RTV Slovenija v Lendavi.

Menimo, da to v ničemer ne prispeva k sožitju in sobivanju Slovencev in Madžarov na narodnostno mešanih območjih, sploh pa ne namerno podpihovanje razdora, ki ga v lokalno okolje vnašajo tudi predstavniki uradnih oblasti vseh rangov in položajev. Pripadnikom madžarske manjšine je zagotovljeno polno uveljavljanje njihovih pravic, ki jim grede po slovenski ustavi, in jim nihče teh pravic tudi ne odreka in ne omejuje. To potrjujejo tudi oddaje RTV v njihovem jeziku. Ne pristajamo pa na kakršne koli provokacije, saj gre pri navedeni izjavi z odrekanjem slovenske suverenosti nad Prekmurjem za grobo poseganje v slovensko ozemeljsko celovitost in njeno suverenost!« (Prekmursko društvo General Maister)

Mirjana Magyar Lovrić, odgovorna urednica, iz pojasnila:

»V UPE TV program za madžarsko narodno skupnost (TV-studio Lendava) močno obžalujemo, da smo s pripravo in objavo pogovorne oddaje Težišče/Súlypont izzvali toliko razburjenja in ogorčenja. To seveda nikakor ni bil naš namen. V TV-studiu Lendava smo izkoristili dragoceno priložnost in pred mikrofonom povabili osebo, pristojno za manjšinske zadeve na Madžarskem. Intervjuvanec je odgovarjal na vprašanja, ki so zanimiva za manjšino in za širšo javnost.

Novinarka, ki je pripravila intervju, je izkušena novinarka TV-studia Lendava, njeno ekspertno področje je prav področje manjšinskih, narodnostnih zadev. Žal pa je

novinarka preslišala sporno izjavo, kar je neopravičljiva napaka. Takojšnja reakcija bi privedla do razjasnitve sporne izjave, s tem pa bi preprečili dogodke, ki so sledili. Za napako novinarko se globoko opravičujem in prevzemam vso odgovornost. Ta izkušnja pa je v uredništvu spodbudila resno in poglobljeno razpravo o žanru intervju: pomembnost predpriprav, empatičnega dialoga, kritične distance, razjasnitve nejasnosti itd. Namen te razprave je preprečitev ponovitve napake in izboljšanje kakovosti programa.

Sicer smo za razjasnitev sporne izjave v oddaji Mostovi/Hidak, ki je bila na sporedu v sredo, 16. marca, objavili opravičilo in pojasnilo Veleposlaništva Madžarske v Ljubljani: <https://365.rtvlo.si/arhiv/mostovi-hidak/174856787>
To isto opravičilo in pojasnilo je vidno tudi ob sami oddaji Težišče/Súlypont.

Se pa v uredništvu zavedamo, da je post festum razjasnitev vedno slabša rešitev, kot če bi na sporno izjavo odreagirali takoj.

O oddaji in sporni izjavi je na seji dne 16. 3. 2022 razpravljala tudi Programski odbor za madžarski narodnostni program in sprejel naslednji sklep:

Programski odbor za madžarski narodnostni program se je seznanil s pripombami na oddajo Težišče z dne 10.3.2022. Uredništvo v tem primeru prevzema svoj del krivde in se distancira od izjav visokega madžarskega funkcionarja.

Programski odbor sprejme obrazložitev uredništva, hkrati pa v celoti zavrača napade na uredništvo in vsa namigovanja o podžiganju nesporazumov in provokacij s strani UPE TV program madžarske narodne skupnosti.

Za vse povzročene nevšečnosti se še enkrat vsem prizadetim stranem v imenu celotnega uredništva in tudi moje osebno iskreno opravičujem, hkrati pa zavračam vsa namigovanja, da bi uredništvo kakor koli sodelovalo v podžiganju nesporazumov ali provokacijah. Nasprotno: naš program že 44 let dokazuje prizadevanja za strpnost, medsebojno spoštovanje, razumevanje in poznavanje, tudi s tem, da so naše vsebine podnaslovljene in tako dostopne najširšemu krogu slovenskega občinstva. Ob informiranju madžarske narodne skupnosti v njenem maternem jeziku vedno poudarjamo tudi našo povezovalno vlogo med manjšinsko skupnostjo in večinskim narodom.«

Varuhinja je dodala:

»Ta hud zdrs je bil deležen veliko razprave na Programskem svetu in več pristojnih komisijah (za informativni program in za program za manjšine), povsod z obžalovanjem vpletenih in opozorili vseh sodelujočih o možnih posledicah izjave. Ker je odgovorna urednica močno poudarila ne samo opravičilo, temveč tudi ukrepe, ki so jih naredili, da se podobna napaka ne bi nikoli več ponovila (opravili so tudi razpravo v uredništvu, kako biti med izvajanjem intervjuja še posebej pozoren na potek pogovora in že med njim ustrezno reagirati), menim, da je bil njihov odziv primeren.«

VIII. MMR

O objektivnosti prispevka o nezdržljivosti funkcij poslanca narodnostne skupnosti, drugič

Poslušalec **A. K.** se je pritožil nad prispevkov z naslovom »Újra aktuális a funkciók öszeférhetlensége – Ponovno je aktualna nezdržljivost funkcij« (prevod kot je v pritožbi), z dne 23. 2. Menil je, da je bil prispevek pripravljen pristransko in neobjektivno.

»Novinarka Pomurskega madžarskega radia (MMR – PMR) I. F. je dne 23. 2. 2022 v prispevku z naslovom »Újra aktuális a funkciók öszeférhetlensége – Ponovno je aktualna nezdržljivost funkcij (prevod, A.K.)« poročala o tem, da je po okrajnem sodišču tudi Višje sodišče zavrnilo pritožbo poslanca madžarske narodne skupnosti v DZ RS, Ferenc Horvátha zoper prekrškovno odločbo, ki mu jo je zaradi nezdržljivosti funkcij izdala Komisija za preprečevanje korupcije (KPK). Link - <https://www.rtv slo.si/mmr/hirek/terepjaro/ujra-aktualis-a-funkciok-oeszseferhetlensege/613472> Kljub temu, da gre za izredno pomembno zadevo, konkretno za sodbo sodišča na drugi stopnji (Višje sodišče), je novinarka I. F. v oddaji izpostavila in zaprosila le za mnenje tožeče stranke, poslanca Ferenc Horvátha, ki je poudaril, da ima v postopku seveda on prav in da se ne bori samo za svojo pravico, ampak za kolektivne pravice celotne madžarske narodne skupnosti. S tem, da novinarka ni zaprosila za mnenje druge stranke v sodnem postopku (tožene - KPK), je že kršila načelo objektivnosti. Predvsem pa je načelo objektivnega poročanja kršila s tem, da ni zaprosila za neodvisno mnenje pravnega strokovnjaka in to v izredno pomembni, precedenčni sodni zadevi v izredno pomembnem trenutku, dva meseca pred državnozborskimi volitvami. Potrebno je namreč poudariti, da je politik Ferenc Horváth že napovedal, da se bo kljub sodbi Višjega sodišča udeležil tako državnozborskih volitev aprila 2022, kakor tudi lokalnih volitev novembra 2022 (Népújság, 3. 3. 2022, str. 2-3).«

Végi József, odgovorni urednik:

»Na vašo prošnjo pošiljam odziv na pripombo/pritožbo poslušalca na prispevek, ki je bil objavljen 23.2.2022 na Pomurskem madžarskem radiu.

Prispevek, o katerem polemizira pritožnik, se ne ukvarja z nezdržljivostjo funkcij, temveč poslušalce informira o sodbi Višjega sodišča v Mariboru v zvezi s prekrškovno odločbo, ki jo je Ferencu Horváthu zaradi nezdržljivosti funkcij izdala Komisija za preprečevanje korupcije. Na začetku prispevka je navedla vse relevantne podatke in dejstva, ki so privedla do pravnomočnosti odločbe, po kateri mora poslanec plačati globo 1000 EUR. Iz tega sledi, da novinarka ni zamolčala nobeno relevantno informacijo. Novinarka je poslanca Horvátha vprašala za komentar. V tej izjavi pa je Horváth povedal svoje stališče. Na podlagi zapisanega s strani pritožnika sklepam, da ni videl sodbo sodišča, kajti piše o tem, da se mora poslanec Horváth na podlagi sodbe zaradi nezdržljivosti odpovedati eni od funkcij. Sodba pa govori le o tem, da mora Horváth plačati globo, ker ni odstopil z ene od funkcij. Zato novinarka ni kršila

nobenh predpisov in pravnomočna sodba, na katero se sklicuje pritožnik, še sploh ne obstaja. Poslušalec, ki se je pritožil, tudi sam navaja (citira odgovor KPK-ja), „... da ugotovitev Komisije o nezdržljivosti funkcij sodišče ni odpravilo, saj je zahtevek tožeče stranke v tem delu zavrglo, je pa tožeča stranka zoper sodbo vložila pritožbo, zato zadeva v tem delu še ni pravnomočna.« Ko bo sodba pravnomočna, bomo poročali tudi o njej.

Na podlagi zgoraj napisanega zavračam obtožbe, da je novinarka radia kršila načelo objektivnosti, da je naklepno kršila 4. člen Kodeksa novinarjev Slovenije (Novinar ne sme zamolčati informacij, ključnih za razumevanje obravnavane teme) ter 4. in 5. člen Zakona o RTV Slovenija, da je v prispevku zamolčala dejstva, da je »napravila« uslugo politiku Ferencu Horváthu, da je močno oškodovala pripadnike madžarske narodne skupnosti, da je oškodovala tudi ostale kandidate za poslanca madžarske narodne skupnosti, da je izvajala samocenzuro, da ni vestno opravila svojega dela in da je prispevek bil pristranski in da je z vsem naštetim močno oškodovala pravice poslušalcev do objektivnega in verodostojnega poročanja.

Nasprotno, prispevek je bil pripravljen v skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija. Bil je natančen, poročilo je ustrezalo dejstvom in ni bilo zavajajoče ali neresnično. Novinarka je bila nepristranska, poslušalce ni zavajala, jasno je predstavila tudi predhodna dejstva. V času priprave prispevka se je posvetovala s pravniki in tudi s sodnikom o tem, kaj pravzaprav pomeni ta sodba.

Zadeva okoli nezdržljivosti funkcij se vleče že od 2019 in skozi to zadevo želi pritožnik na vsak način diskreditirati novinarko Pomurskega madžarskega radia. Eden od takšnih primerov je njegova pritožba na Novinarsko častno razsodišče leta 2019, v kateri prav tako skozi to »zgodbo« napada ne samo novinarko, temveč tudi uredništvo radia. Za vašo seznanitev prilagam dokumentacijo v zvezi s pritožbo na NČR, ki je takrat razsodilo, da ta ista novinarka ni kršila ne zakonov in ne novinarskega kodeksa, torej svoje delo opravlja vestno in profesionalno.«

Varuhinja je dodala:

»V primeru, ki ga navajate, je moja presoja nekoliko težja, ker žal ne razumem madžarsko in se lahko zanašam samo na vaše navedbe in navedbe urednika. Če vse, kar sta zapisala oba, drži, novinarka ni kršila ne Zakona o RTV Slovenija, ne Novinarskega kodeksa, niti Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija. Res je, kot trdite, da mora novinar poročati objektivno, a je v tem primeru to storila tako, da je korektno navedla sodbo sodišča, nasprotna stran Horvathovih izjav pa so očitki KPK v tožbi in v prispevku. Menim, da je urednik primerno utemeljil, da je novinarka v tem primeru poročala o plačilu globe, ne pa o razsojanju, ali sta navedeni funkciji združljivi ali ne, ker ta sodni postopek še ni končan.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Pred uradno volilno kampanjo

Poslušalec **J. J.** je izrazil protest nad domnevno pristranskim poročanjem o pripravah strank na volitve v Dogodkih in Odmevih.

»Pripomba: Govori se samo o strankah leve politične orientacije: Stranka Svoboda Roberta Goloba, Desus, Lide. Kot da so samo te najpomembnejše, nič pa o strankah z desne sredine. S tem se ustvarja vtis, da so samo te stranke pomembne za volitve in vtis: "volite eno od teh". Močan je občutek podobnosti s socializmom, ki sem ga doživel in je bilo točno tako poročanje o KP, pa SZDL itd in se mi je sedaj pojavil isti občutek kot takrat!.«

Iz pojasnila **varuhinje:**

»Zakon o RTV Slovenija ter Poklicna merila in standardi natančneje določajo enakopraven položaj strank, ki kandidirajo na volitvah, v mesecu dni pred volitvami, ob letošnjih volitvah v DZ je to od 24. marca dalje. V predvolilnih soočenjih je minutaža odmerjena vsem strankam enako (neparlamentarnim sicer samo tretjino časa, a med njimi nato ni razlik), v ostalih dnevnoinformativnih oddajah pa imajo za nekatere dogodke uredništva izdelana merila, kako jih pokrivajo (npr. predvolilne konvencije), za vse pa ne, temveč je to avtonomna presoja uredništva. Pred obdobjem uradne volilne kampanje (letos pred 24.3.) uredništva avtonomno presojajo, koliko časa bodo odmerila komu, vendar pa morajo pri tem spoštovati tako zakon kot že omenjena poklicna merila in standarde novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki jim nalagajo, da poročajo natančno, nepristransko, neodvisno, pravično (kar pomeni, da povedo vse – da torej ne izpuščajo pomembnih stvari), da zagotavljajo čim širši obseg mnenj in da poročajo uravnoteženo. Ali je letos bilo temu tako, bi pokazala samo temeljita analiza poročanja v vsem predvolilnem obdobju. To pa bi bilo zelo zahtevno in obsežno opravilo.«

Temperature po Sloveniji

Poslušalka **M. S.** želi, da bi pri podajanju podatkov o temperaturah po Sloveniji bilo omenjeno več severnoprimorskih krajev.

»Severna Primorska obsega veliko površino ozemlja. Edina napoved, ki se redno objavlja, je napoved za Bovec.«

Pojasnilo odgovornega urednika radia Prvega **Danijela Posleka:**

»Pri podajanju informacij o temperaturah po državi imamo od septembra 2020 zdaj veljaven režim. Od takrat vedno beremo enak nabor krajev (20): Ljubljana, Letališče JP Ljubljana, Slovenj Gradec, Letališče ER Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Letališče Cerklje ob Krki, Postojna, Letališče Portorož (zraven tudi morje), Bilje pri Novi Gorici, Kredarica, Rateče, Rogla, Celje, Maribor, Krško, Črnomelj, Kočevje, Koper, Bovec. Tako je obseg podatkov resda nekoliko skrčen glede na nabor izpred let, a

ocenjujemo, da so podatki enakomerno porazdeljeni po celotni Sloveniji, da tako omogočajo dober pregled stanja in po naši oceni tudi zadostno informiranost. Če katerega izmed teh krajev izjemoma ne preberemo, to pomeni, da podatka nismo pridobili z ARSO.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Iz odgovora (urednika op. a.) lahko sklepam, da sicer Bilj pri Novi Gorici ne nameravajo ukiniti, kot so to storili z Vojskim in z Dolenjami pri Ajdovščini (da je torej občasni izpad tega podatka le zaradi Arsa). Vendar kljub temu z odgovorom verjetno niste najbolj zadovoljni. Seznam 20 krajev, ki jih je navedel urednik, sicer kaže, da so kraji res enakomerno razporejeni po Sloveniji. Daljšanje seznama bi bilo verjetno nekoliko mučno tudi za poslušalce. Toda po drugi strani je Slovenija zaradi geografske razgibanosti in križanj različnih vremenskih vplivov vremensko izjemno raznolika, zato je nabor 20 krajev za marsikaterega poslušalca preskromen. Pred mesecem dni sem tako prejela podobno pripombo kot vašo za kraj Lesce na Gorenjskem. Zato bom ob predstavitvi mesečnega poročila na eni od komisij Programskega sveta opozorila na te pobude poslušalcev in vprašala, ali se da kaj storiti, da bi vam prišli naproti.«

II. VAL 202

(Pre)pogosto predvajana glasba?

Poslušalec **B. Š.** je opozoril, da se na Valu 202 pogosto predvaja glasba nekaterih slovenskih izvajalcev.

»Kaj hočejo glasbeni uredniki s tem doseči? A se vam zdi to prav in normalno? Ali s tem ne pripomorejo k pridobivanju nekaterim več sredstev iz avtorskih pravic, medtem ko so mnogi drugi spregledani?«

Žiga Klančar, urednik glasbenega uredništva Vala 202:

»Glasbo na Valu 202 izbirajo glasbeni uredniki, nabor torej ni računalniško generiran. Zato se ob spletu okoliščin žal zgodi, da vzpostavljenim varovalkam navkljub pride do ponovnega predvajanja skladbe v relativno kratkem časovnem razmiku. Naj poudarim, da so takšni primeri izjemno redki, trudimo se, da bi se jim popolnoma izognili. Mnenje poslušalca zato jemljemo kot dobronamerni opomnik. Naš cilj sicer je, da skladb in izvajalcev ne ponavljamo pogosto – do največ dvakrat na dan v razmiku šestih ur in več. O širini našega glasbenega izbora skladb in izvajalcev pričajo vsakoletni sezname predvajanj v našem programu. Da glasbeni S.O.S. za omenjen termin ni bil na voljo, drži. Oddajali smo namreč iz terenskega studia v Planici, zaradi česar delovanje tehnično ni bilo možno.«

Poslušalec je v odgovoru na odgovor želel mnenje varuhinje. **Varuhinja** je zapisala: »Glede pogostosti predvajanja iste skladbe v istem dnevu kot varuhinja menim, da je to primerno in dopustno samo v izjemnih primerih (npr. ko neka skladba zmaga na festivalu ipd.). Vendar bi pred oblikovanjem dokončnega mnenja o tem rada slišala tudi utemeljitve glasbenih

urednikov glede šestih ur in mnenje članov komisije Programskega sveta za glasbo. Zato bom, kot sem vam že zapisala, razpravo o tem predlagala na seji komisije za glasbo, ko bo obravnavala marčno poročilo varuhinje.«

Komentar in vojna v Ukrajini

Poslušalec **B. O.** je menil, da je Petkova centrifuga, z dne 18. 3. relativizirala rusko agresijo nad Ukrajino.

»Zanikanje agresije Rusije nad Ukrajino je zaskrbljujoče in ob vsesplošno znanih dejstvih skrajno zavrženo dejanje. V oddaji se novinar spreneveda in rusko agresijo nad Ukrajino, ki je mimogrede ne taji niti ruski predsednik Putin, samo da jo označuje za posebno operacijo, skuša reducirati kot posledico konflikta med Rusijo in Zahodom, ki da imata pri vojni deljeno krivdo. Novinar pravi: »Ukrajinski narod je ujet med zahodnim nakovalom in Ruskim kladivom /.../. Interesi velikih niso nikdar imeli posluha za male. Način enoumnega reševanja je ostal. /.../ Tako za ljubezen kot za vojno sta potrebna najmanj dva. /.../ Poleg navijaškega poročanja obeh strani, ni ta vojna nič drugačna od drugih.««

Luka Hvalc, urednik dnevno aktualnega programa Vala 202:

»V programu Vala 202 podrobno in analitično spremljamo vojno v Ukrajini. Večkrat in zelo jasno smo prenesli mnenja različnih relevantnih strokovnjakov o dogajanju s humanitarnega, vojaškega, političnega, varnostnega in informacijskega vidika. Oddaja Petkova centrifuga je komentiran pregled tedna, gre za analizo in pregled dogajanja, ki vsebuje tudi mnenje avtorja, kar žanr komentarja dopušča. V oddaji avtor nikakor ne zanika agresije Rusije na Ukrajino, v komentatorskem slogu pa preizprašuje širši globalni kontekst, ki na nekaterih mestih dopušča možnost različnih perspektiv in razumevanj vojne, vzrokov konflikta, tudi morebitnih rešitev. V nobenem trenutku pa avtor ne zagovarja ruske agresije, niti ne zanika trpljenja vseh nedolžnih žrtev.«

Varuhinja je dodala:

»Po poslušanju oddaje ugotavljam, da gre res za žanr komentar, za katerega je značilno, da avtor v njem analizira širša in manj znana ozadja dogodka ali pojava. Večina oddaje sledi tem pravilom žanra in ostalim profesionalnim novinarskim standardom.

V žanru komentar novinar lahko podaja tudi lastno mnenje, vendar ga mora ustrezno utemeljiti. V primeru z začetka oddaje, ki ga navajate (da je ukrajinski narod ujet med zahodnim nakovalom in ruskim kladivom) pa avtor tega ne stori.

Najmanj neprimerna pa je tudi izjava, ki je postala naslov oddaje: »Tako za ljubezen kot za vojno sta potrebna najmanj dva«. Iz konteksta oddaje namreč razberemo, da ne gre za objektivno dejstvo, da gre v vojni za spopad dveh strani, temveč običajen poslušalec izjavo razume, kot da sta za vojno sokrivi obe strani. Za nekatere vojne to velja, za vse pa ne, zato je treba za vsak primer to utemeljiti. Avtor tega ni storil. Zato je napačen tudi naslov oddaje, saj ne odraža njene vsebine.«

Natančnost navedb

Poslušalca **M. B.** je zmotila navedba v oddaji Nebuloze, z dne 8. marec.

»Povedano je bilo, da je en shod organizirala zainteresirana javnost, drugega pa vlada Republike Slovenije. Po meni znanih in dostopnih podatkih prvi shod ni bil prijavljen in posledično organizator ni znan, drugega pa vlada Republike Slovenije ni organizirala, organizator pa je znan. Kot povedano s strani gosta bi kot predstavnik javnega medija moral najprej preveriti in šele nato izreči.«

Iz odgovora urednika jutranjega programa Vala 202 **Jerneja Sobočana Ivanoviča**:

»V primeru oddaje Nebuloze Plus z Dejanom Verčičem je bil govor o številnih aktualnih tematikah glede vojne v Ukrajini. Tako mednarodnih, kot domačih. Ker sta se v tistem času zgodila kar dva shoda proti vojni v Ukrajini, je voditelja zanimalo tudi to. V Novicah in informativnih oddajah na Valu 202 so bili v tistem času navedeni formalni organizatorji shodov. V oddajah, kot so Nebuloze, pa je delo voditelja, da vse osnovne informacije kontekstualizira in jih tudi kritično ovrednoti. Ovrednoti tudi glede na dogajanje na shodu, glede na izbiro sogovornikov ter sodeč po tem, kaj vse je sledilo v dneh po dogodku. Kot urednik menim, da je bilo izvajanje voditelja, glede na znana dejstva, upravičeno.

Prepis pogovora

Miha Šalehar: *"Še eno podvprašanje, vezano na to, kako naj se vede javni medij. Kateri protest proti vojni v Ukrajini - kljub temu, da je patetično, da smo morali imeti dva protesta, ker smo si tukaj enotni, da je to narobe - katerega naj prenaša javni medij? Tistega, ki ga organizira vlada, ali tistega, ki ga organizira samoniklo ljudstvo, v navednicah?"*

Dejan Verčič: *"Po mojem mnenju ni bilo prav nikakršne potrebe po prenašanju kateregakoli." »*

Varuhinja je v odgovoru podala **MNENJE IN PRIPOROČILO**:

»Odgovoru dodajam MNENJE, da **ne glede na to, da gre za oddajo, v kateri voditelj »vse osnovne informacije kontekstualizira in jih kritično ovrednoti«, nikakor ne sme navajati napačnih dejstev**. To se je pripetilo pri navajanju organizatorja enega od shodov, saj organizator drugega shoda v podporo Ukrajini ni bila vlada, temveč ukrajinsko društvo. Lahko sicer predpostavljamo, da je gost vedel, da drugega shoda ni organizirala vlada, lahko pa tega tudi ne bi vedel in bi mnenje izrekel glede na napačno navedbo novinarja.

Dejstvo, da so bili uradni organizatorji navedeni v drugih oddajah, voditelja ne odvezuje od zahteve, da tudi sam navede pravega organizatorja, temveč je napačna navedba še toliko manj opravičljiva, saj bi moral voditelj zaradi večkrat ponovljenih organizatorjev vedeti za prave.

Vsekakor so novinarji v vseh informativnih oddajah dolžni spoštovati Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki natančnost postavljajo na prvo mesto, saj o tem govori prav prvi člen teh meril: »1. Natančnost: Sporočilo mora ustrezati dejstvom in ne sme biti zavajajoče...«

Zato PRIPOROČAM uredništvu Vala 202, da opravi notranjo razpravo o doslednem spoštovanju člena 1.1 Poklicnih meril (o natančnosti) tudi v oddajah, ki analizirajo že znane dogodke in še posebej v VPRAŠANJIH gostom, saj lahko z napačno navedbo gosta usmerimo ali zavedemo k sklepanju na podlagi napačne informacije.«

III. RADIO SPLOŠNO

Pohvale

Poslušalec **B. T.** je pohvalil različne radijske vsebine.

»Tako radijski kot TV program sta dobra ali lahko celo rečemo zelo dobra in ju želim pohvaliti.

Radio Prvi ima zelo dobre oddaje (Jutranji servis, Možgani na dlani, Za štirimi stenami, Studio ob 17 in še katera bi našla), prav tako Val 202 (verjetno najbolj priljubljen radio v SLO). Tudi program ARS zagotavlja dokaj visoko raven klasične glasbe.«

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Ali naslov ustreza vsebini?

Bralka **H. V.** je menil, da naslov članka »Nato proti prepovedi preletov nad Ukrajino: "Pravilnost odločitve se bo, žal, izkazala pozneje«, z dne 4. marec, ni ustrezal vsebini članka.

»Iz vsebine prispevka (gre za intervju z obramboslovcem Iztokom Prezljem) je razvidno, da si je avtorica članka v naslovu privoščila manipulacijo, saj intervjujanece trditve iz naslova ni izrekel na način, kot je povzeta, pač pa je dejal: " Po mnenju ameriških in britanskih oblasti in tudi Nata NFZ-ja – uradno – ni na mizi. Boris Johnson je pred dvema dnevoma celo rekel, da nobena država o tem ne razmišlja. **Ampak pravilnost ali nepravilnost odločitve za NFZ se bo v resnici izkazala pozneje.** Odvisno od tega, kakšen scenarij se bo uresničil pozneje. Če bo konflikt Rusije resnično eskaliral proti državam članicam Nata in bi res pozneje sledila vojna med Natom in Rusijo, **potem je nevedba NFZ-ja v tem trenutku napaka.** Ampak tega zdaj ne vemo. Če pa ne bo najslabšega mogočega scenarija, je pa prav nevedba NFZ-ja tista, ki se bo izkazala za pravilno. Tako, da je v bistvu zelo veliko odvisno od same Rusije in Putina, kako se bo vse izšlo."

Avtorica članka z manipulacijo vsiljuje bralcu prepričanje, da je odločitev NATA, da ne prepove preletov nad Ukrajino, pravilna, čeprav je prepričanje gosta, ki temo komentira, neodločeno in dopušča obe možnosti (pravilnost ali nepravilnost odločitve glede prepovedi poletov) **enakovredno.**«

Iz odgovora **varuhinje:**

»Prebrala sem članek, o katerem menite, da ima zavajajoč naslov. Strinjam se z vami, da zgolj izpustitev dveh besed (»ali nepravilnost«) v naslovu močno spremeni poudarek naslova. Toda kljub temu menim, da ne gre za načrtno grobo manipulacijo avtorice. Naslov mora po novinarskih standardih res ustrezati vsebini, vendar ta naslov ne sprevača vsebine. Poleg tega je tak, da le malokateri bralec ostane samo pri naslovu, temveč vabi k branju besedila (kar je druga funkcija naslova). In v besedilu je izjava jasno in v celoti izpisana. Zato menim, da naslov morda ni najustreznejši, a tudi ni zavajajoč.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Komentiranje na spletnem mestu rtslo.si

Varuhinja je prejela 24 odzivov uporabnikov, ki so predvsem menili, da je bil njihov komentar neupravičeno izbrisan, večina je prejela standardno pojasnilo, da se morajo za odgovor o vzroku izbrisa najprej pozanimati pri moderatorjih spletnih komentarjev in šele, če tam ne dobijo odgovora, pisati varuhinji. Takšnih pritožb ni bilo.

Iskanje po portalu RTV365

Uporabnica **C. Z.** je opozorila na težave pri iskanju vsebin na zahtevo na MMC-ju, in sicer je izrazila željo po kronološki urejenosti vsebin.

»Težava: Želela sem na MMC poslušati Radio ga ga kronološko. Opažam, da so oddaje nanizane ne kronološke, nekatere po 2 x, pomanjkljivi naslovi, itd. Ali se tu res ne da narediti več reda in kvalitete, saj gre za popolnoma enostavno administrativno delo. Kdo je odgovoren za kvaliteto dela? Hvala za odgovor in seveda izboljšanje storitev.«

Vodja MMC-ja, **Anže Ančimer** je pojasnil:

»Vse je odvisno od iskalnika. V pripravi je nov iskalnik, ki bo omogočal lažje iskanje po vsebinah RTV-ja. Zdaj je v fazi testiranja. Datum izida je odvisen od varnostnega pregleda aplikacije. Priporočam uporabo portala [RTV 365](#), v katerem je lažje najti avdio/video vsebine:«

V nadaljevanju je korak za korakom nazorno pojasnil način iskanja.

Uporabnica **Z. G.** je opozorila na težave pri iskanju vsebin po temah.

»Za razliko od mnogih mislim, da ima vaša RTV izjemno kvalitetne in raznovrstne vsebine. Moti pa me, da se v predelu "oddaje" zvrstijo vse oddaje po abecednem redu, ni pa možno filtriranje v smislu: informativne, politične, pogovorne, zabavne, dokumentarne itd. Naprimer ... ker se bližajo volitve, ne najdem vseh oddaj, ki bi gostile politike. Enkrat je to Tarča, drugič Arena, tretjič ...? Za vse naslove se mi niti sanja ne, kaj bi lahko bila vsebina ... Bilo bi zelo dobro, če to izbiro nadgradite.«

Vodja MMC-ja **Anže Ančimer** je sporočil, da so želje uporabnice uresničljive in posredoval navodila, kako lahko išče vsebine po temah.

Uporabnica **N. F.** je opozorila, da ne more gledati oddaje Dosje: Slobodan Milošević. Urednica televizijskih oddaj na spletu je pojasnila, da je gledalka našla staro datoteko in posredovala delujočo povezavo.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Izgovor Ukrajina

B. P. je opozoril na pravilno izgovorjavo besede »Ukrajina«.

»... prosim, da takoj ukrepate pri urednikih, voditeljih in novinarjih ..., ki z govorno besedo nastopajo v raznih oddajah, da ne bi več imena Ukrajina (nepravilno) naglašali na U-ju namesto na i-ju – povejte jim, naj kdaj pogledajo slovenski pravopis in pravorečje.«

Čez nekaj dni je pritožnik opazil izboljšanje, **varuhinja** je dodala:

»Verjetno je premik zaradi priporočil na RTV, kjer je ožji svet lektorske koordinacije v sodelovanju z radijsko fonetično službo 4. marca pripravil nekaj glavnih točk o prevzemanju ukrajinskih krajevnih in osebnih lastnih imen ter o naglaševanju. Ta priporočila so zdaj v pomoč vsem na RTV, ki v teh dneh pišejo in/ali govorijo o Ukrajini, njenih mestih ...«

II. TEHNIČNE ZADEVE

Križanje govora in glasbe

V varuhov nabiralnik sta prispeli dve pritožbi glede križanja govora in glasbe v radijskih in predvsem televizijskih vsebinah.

»Z mojem rada prisluhneva oddaji na Prvem radiu Lj., ko okrog pol osmih zjutraj gostite tujce v Sloveniji. Če "navijem" radio, se "navije" tudi podlaga. V stanovanju v bloku je to še bolj moteče kot v hiši. Prav tako se s to podlago ne morem strinjati pri oddajah na TV. Zanimiva oddaja Avtomobilnost, ampak voditelje skoraj ne razumem. Menim, da bi oddaje šle tudi brez te podlage, saj je nima Dnevnik, poročila itd.« (**M. B.**)

»Zelo me moti to, da glasba preglasi bralca in zato ga ne razumem kaj točno bere. Mislim, da se s tem problemom sooča kar nekaj vaših zvestih gledalcev. Moje mnenje je, da bi bilo smiselno glasbo stišati in dati poudarek na bralcu, ki tekst bere.« (**M. F.** – glede televizijski dokumentarnih oddaj)

Odziva sta bila posredovana pristojnim, poslušalca in gledalec sta prejela splošno pojasnilo **pisarne**, kako olajšati težave:

»Glede razumevanja govora v televizijskih vsebinah omenjamo, da lahko televizijske vsebine v slovenskem jeziku spremljate s pomočjo podnapisov, ki si jih lahko vklopite prek teleteksta in sicer na str. 771 za TV SLO 1 ali 772 za TV SLO 2. Na spletu lahko to storitev vključite prek spletnega arhiva RTV 4D, kjer se do podnapisov dostopa z registracijo in z vklopom na oznaki CC. Te vsebine so v arhivu in v sporedu označene s posebnim piktogramom. Dodajamo še nasvet, ki ga pogosto navajajo v tehničnih službah RTV Slovenija, in sicer, da ni nikoli odveč preveriti zvokovne nastavitve TV sprejemnika, saj lahko zelo popačijo zvok (samodejno ojačajo določene frekvence oz. tišje signale).«

Brez podnapisov

Gledalka **M. J.** je opozorila, da pri so pri vsebinah Poročil ob 17. uri, z dne 1. marec, manjkali podnapisi.

»Pri današnjih zelo pomembnih izjavah iz evropskega parlamenta niste predvajali podnapisov. Namenoma? V trenutnih razmerah, ki so ves svet prikovale pred ekrane, in pri vsem tehnološkem napredku so tehnične napake pri podnaslavljanju seveda samo žaljiv in ponižujoč odnos do gledalca, ki ni več tujih jezikov. Škoda.«

Vodja TV-produkcije **Jure Sovinek** je po preverjanju odgovoril:

»Nikakor ni šlo za sabotžo ali namerno ne-predvajanje podnapisov, ampak je odpovedala video kartica na strežniku za predvajanje podnapisov. Gre torej za nesrečen trenutek in res samo tehnično napako, ki je bila takoj odpravljena s ponovnih zagonom naprave.«

Zvok/splošno

Gledalec in poslušalec **S. Ž.** je imel pomisleke glede kvalitete zvoka v radijskih in televizijskih informativnih oddajah.

»Vsebinska in tehnična kakovost je nekaj kar odlikuje RTV. Spremembe v vsebinski kakovosti predvsem na informativnem programu v zadnjih nekaj mesecih me žalostijo. Pa to pismo ni namenjeno njim – je veliko diskusije okoli tega, žal stroka in profesionalnost izgubljata. Tokrat opozarjam na padec tehnične kakovosti v dnevno informativnih oddajah kot so Odmevi, Dnevniki, Studio ob 17h, ... Izpostavljam dve zadevi in sicer:

-snemanje prispevka na prostem: nekatere prispevke spremlja šum vetra, avtomobilov, siren ... posledično je govor nerazumljiv, občasno so neuskklajeni nivoji glasnosti;

-vključevanje gostov z uporabo tehnologij Skype/Teams/Zoom: visok delež takšnih je težko razumljiv; prav tako so težave z nivoji glasnosti; Smiselno bi bilo vzpostaviti

določene standarde pri takšnih vključitvah. Uporaba ustreznega mikrofona in miren prostor bi že imela velik vpliv na kakovost. Če ne gre drugače je kakovost zvoka preko mobilnega klica navadno precej boljša kot prek omenjenih programov.«

Varuhinja je pripombi posredovala vodjema produkcije na TV Slovenija in na Radiu Slovenija in odgovorila:

»Pojasnila sta, da v kolikor gre za snemanje prispevka na terenu, so situacije zelo različne. Določena snemanja opravijo s snemalniki novinarji sami, določeni prispevki so pripravljene zadnji trenutek pred oddajo itd., zato velikokrat ustrezna montaža pred objavo oziroma čiščenje ni mogoče. V primeru vključevanja gostov ali snemanja na daljavo imajo na Radiu vzpostavljen protokol klicanja. Podpirajo praktično vsa komunikacijska orodja in se trudijo kanal vzpostaviti z najkakovostnejšo zvezo. Včasih pa so, zaradi tehničnih ali drugih omejitev na strani gosta, primorani uporabiti rešitev, ki ne predstavlja najboljših kakovosti zvoka.«

III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Umanjkal del podnapisov

Dve gledalki sta opozorili, da je 13. 3. na TV SLO 1 del nadaljevanke v Imenu ljudstva bil predvajan brez podnapisov za gluhe in naglušne.

»Ne morem pa razumeti, kako lahko pride do izjemne »šlamparije«, kot se je zgodila včeraj, 13.3. ob predvajanju nadaljevanke V imenu ljudstva. Verjetno ste seznanjeni, da so podnapisi nepravilno tekli dalje med zadnjim sklopom reklam in jih posledično ni bilo v nadaljevanju epizode.« (B. L.)

»Pri sinočnji nadaljevanki V imenu ljudstva so se pri drugi reklami med njo, okoli 20.45h podnapisi vrteli kar naprej. Ko se je predvajanje nadaljevalo je bilo vse skupaj nerazumljivo za gluhe in naglušne pa tudi koga drugega. Podnapisov je kmalu zmanjkalo, čeprav nadaljevanke ni bilo še konec. Res neprijetno, saj ne poznamo zaključka tega dela.« (F. P.)

Varuhinja je posredovala odgovor vodje MMC **Anžeta Ančimerja**, da je do napake prišlo zaradi zamenjave imena datoteke filma. TV produkcija o tem ni bila obveščena, zato se podnapisi niso sprožili avtomatsko, temveč ročno, ob oglasih pa se zato niso ustavili, temveč tekli kar dalje, kar je seveda povzročilo, da od takrat dalje nadaljevanke niste več mogli spremljati.

IV. SPLOŠNO

Dogajanje na RTV Slovenija

Več odzivov se je nanašalo na dogajanje, razmere in spremembe (programske, kadrovske itd.) na RTV Slovenija, občinstvo se je odzivalo tudi na javno razpravo in javne objave o dogajanju na RTV SLO.

O neodvisnem novinarstvu

Več, predvsem gledalcev, je izreklo podporo novinarjem RTV Slovenija (predvsem novinarjem Informativnega programa TV Slovenija) in neodvisnemu novinarstvu. Varuhinja je bila seznanjena tudi z odzivom Aktiva MMC na javno pismo, ki ga je vodstvu RTV Slovenija poslal direktor UKOM-a Uroš Urbanija. Primeri odzivov.

»... z ogorčenjem in zaskrbljenostjo spremljam dogajanje na RTV Slovenija, še posebej v televizijskem informativnem programu. Kako pomembna je njegova vloga se je (še posebej) pokazalo prav v zadnjih dveh letih. Na pragu nove krize, ko bi morali biti ustvarjalci informativnega programa deležni še toliko večje podpore, se dogajajo pritiski in spremembe, ki so povsem nesprejemljivi. Zato bi želela na tem mestu izreči podporo prizadevanju zaposlenih na RTV Slovenija za normalizacijo razmer, ki so jih izrekli na današnji novinarski konferenci. RTV Slovenija je *last* vseh gledalcev (plačnikov RTV prispevka) in zaposlenih na njej in ne peščice, ki želi prek svojih lakajev lomastiti po njej!« (T. S.)

»Prosimo za zagotovitev zakonskih obvez javnega servisa in pravic gledalcev do kvalitetnih, kritičnih oddaj na ustreznem intelektualnem in informacijskem nivoju.« (J. B.)

»Ni bilo mišljeno na katero specifično oddajo, pač pa na podporo novinarjem in zaposlenim in protest kot gledalca proti vodstvu, ki manipulira z nami.« (I. S.)

»... prosim, da zaščitite javno, nepristransko in nepolitično RTV, vključno s portalom MMC. To je pravica nas, gledalcev - objektivne novice. To lahko zagotavlja le nevmešavanje politike v delo RTV.« (T. L.)

»Novinarji, vztrajajte, imate našo podporo.« (L. A.)

Odzivi na javne nastope zaposlenih

V varuhov nabiralnik je prispelo nekaj odzivov na javne nastope zaposlenih, ki so govorili o razmerah na javni radioteleviziji.

»Kaj menite o tem dejstvu in kako boste posredovali, da bo javna RTV postala uravnotežena in da določeni novinarji ne bodo kršili zakona o RTV, ki prepoveduje politični aktivizem.« (B. K.)

»To, kar počnejo nekateri zaposleni na rtvs s stavkami, oziroma zadnjo Tribuno, je pa že izven pameti. Nismo več v samoupravljanju, zato so za kadrovske zadeve v javnem zavodu zadolženi in odgovorni z zakoni določeni organi rtvs.« (M. S.)

»Kot varuhinja gledalcev ste dolžna skrbeti, da je program na javni televiziji politično uravnotežen, ne pa da so zaposleni pretežno skrajno levo usmerjeni novinarji in uredniki.« (M. Č.)

Lahko novinar kandidira na volitvah?

Gledalca K. E. je zanimalo, ali lahko novinar kandidira na državnozborskih volitvah:

»Če ja, ali je fair, da taka oseba še dela v informativnem programu javne televizije?«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija glede kandidiranja novinarjev določajo: *»Kadar se delavci RTV Slovenija odločijo za kandidaturo ali sodelovanje na volitvah v lokalne organe oblasti, Državni zbor RS, Državni svet RS ali za druge položaje, ki jih določa zakon o volitvah, morajo s tem pravočasno, najpozneje pa ob vložitvi kandidature, seznaniti svojega odgovornega urednika. Za sodelovanje v volilni kampanji se šteje, če je delavec kandidat politične stranke in če kot govornik ali moderator sodeluje na strankarskih zborovanjih ali nastopa v volilnih oglasih in promocijskih oddajah. Nobeden od teh delavcev v zakonsko določenem času volilne kampanje ne sme nastopati pred kamerami ali za mikrofoni programov RTV Slovenija (razen v okviru predvolilnih programov, ki jih določata zakon in pravilnik o predvolilnih oddajah RTV Slovenija); v tem času tudi ne sme opravljati uredniškega, novinarskega ali napovedovalskega dela. Delavec, ki kandidira, sme za čas predvolilne kampanje zahtevati izredni neplačani dopust.*

Po mojem mnenju so ta merila še premalo natančna, tudi glede časa pred uradno volilno kampanjo, pa tudi glede »vračanja« novinarjev iz politike nazaj v novinarstvo, saj je njihova verodostojnost in nepristranskost vsekakor načeta.«

V. PROGRAMSKI SVET

Odziv na izjavo PS in njegovo delovanje

Bralec **D. P.** je protestiral proti vsebini izjave Programskega sveta, ki je bila objavljena na MMC.

»Ostro protestiram proti izjavi programskega sveta, objavljeni na MMC 28.2. 2022 ob 9uri in 22 min. «

Varuhinja je odgovorila, da za presojo dela PS ni pristojna: »Če želite kaj sporočiti Programskemu svetu, se morate obrniti neposredno nanj.«

Varuhinja je prejela tudi sporočilo **T. S.**, ki je izrazil podporo Programskemu svetu:

»Kot spremljam, se delajo pozitivni premiki z novim programskim svetom tako, da jaz njihovo delo podpiram in pozdravljam, da zapiha svež pomladni, plurani duh na RTVS.«

PRILOGE

Priloga 1: Poročilo o odzivih gledalcev na začasno ukinitvev oddaj Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času

1. ODZIVI GLEDALCEV

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev je od 14.3. zvečer do 18.3. 2022 (do 12. ure) prejela čez 400 odzivov na napovedano začasno ukinitvev oddaj Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času.

Najmanj 12 odzivov je bilo izjemno žaljivih ali so vsebovali zgolj posredovano povezavo na drugo spletno stran ali objavo na družbenem omrežju, zato sem njihovo obravnavo zavrnila, 8 gledalcev je ukinitvev oddaje podprlo (ker da je »apologet ekstremne levice ter strank in gibanj, ki v slovenskem političnem prostoru zastopajo in zagovarjajo takšna stališča /.../ Če bi oddaja Studio city ostala na sporedu v predvolilnem času, bi to ob njenem nespremenjenem formatu in istem voditelju pomenilo popolno kršitev pravil vaše hiše ter direktno favoriziranje določenih političnih strank.«)

V vseh ostalih odzivih pa so gledalci odločno izrazili **želje, prošnje in zahteve za ohranitev oddaje Studio City na TV Slovenija tudi v predvolilnem času**. V nekaterih primerih so gledalci izrazili želje, prošnje in zahteve, da v predvolilnem času na sporedu ostaneta **tudi oddaji Tednik in Tarča**. Iz primerov odzivov:

»Zahtevamo vrnitev Studia City na spored v rednem ponedeljkovem terminu« (J. Č.)

»zahtevam da se oddaja Studio city vrne nemudoma nazaj na televizijske zaslone z isto zasedbo.« (U. S.)

»Prosim za obrazložitev ukinitve/suspenza oddaje Studio City do 9.5.? Ta odločitev vodstva RTV se mi zdi, kot dolgoletnemu in rednemu plačniku RTV prispevka nedopustna in groba cenzura ene najbolj gledanih oddaj na RTV!« (V. V.)

»Spoštovani, glede na to, da je oddaja Studio City znotraj PPN 2022, me zanima, kakšni so razlogi, da oddaje do maja ne bo na sporedu?« (P. H.)

»V javnost je prišla informacija, da bo Studio City ukinjen za dva meseca. Če to drži, zahtevam pojasnilo, kdo se je tako odločil in zakaj (M. J.)«

2. KAJ JE SPROŽILO ODZIVE

Ker so nekateri odzivi navajali, da so informacijo o odpovedi oddaje dobili v ponedeljek, sem si najprej ogledala oddajo Studio City v ponedeljek, 14.3. 2022, da bi preverila, kaj so o odpovedi povedali ustvarjalci oddaje. Informacije o tem so bile v oddaji skope, podane le mimogrede, sredi oddaje, ko je voditelj pred kolumno kolumnistki dejal, da bo oddaja na sporedu samo še naslednji ponedeljek, »nato nas skoraj dva meseca ne bo«. Podrobnejših informacij o tem, zakaj oddaje ne bo in kdaj bo po prekinitvi spet na sporedu, ni bilo.

3. POJASNILO PRISTOJNIH NA TV SLOVENIJA

Za pojasnila sem takoj po prvih prejetih pozivih o ukinitvi oddaje prosila vse pristojne. Prejela sem štiri odgovore, vse posredujem v celoti:

Služba za komuniciranje RTV Slovenija je v torek sporočila:

»V skladu z zakonskimi obveznostmi program Televizije Slovenija prilagajamo predvolilnemu obdobju. Na sporedu TV SLO 1 bodo ob ponedeljkih in četrtek (med 20. in 22. uro za parlamentarne stranke ter med 17.30 in 18.50 za izvenparlamentarne stranke) predvolilna soočenja. Naj dodamo, da so bile podobne prilagoditve [programa tudi leta 2018](#), ko so predvolilna soočenja prav tako potekala ob ponedeljkih in četrtek.«

Na dodatno vprašanje varuhinje, koliko soočenj bo na TV Slovenija in zakaj odpade oddaja Studio City tudi dva ponedeljka po volitvah, 25.4. in 2.5., je odgovorila odgovorna urednica informativnega programa TV Slovenija **Jadranka Rebernik**:

»Soočenj bo 14, zato smo poleg izrednih popoldanskih četrtekovih terminov 'uporabili' vse naše (od IP - informativnega programa) večerne, torej ponedeljkove in četrtekove termine. 25.4. bomo imeli na sporedu Odmeve Plus, kjer bo analiza volitev in volilnih rezultatov. 2.5. je praznik in za takrat oddaja po PPN ni bila planirana.«

Po tem pojasnilu sem na v. d. direktorja TV Slovenija **Valentina Areha** naslovila dodatno vprašanje o njegovem soodločanju, katere oddaje se začasno ukinejo zaradi drugih oddaj in o morebitni selitvi teh oddaj na TV Slovenija 2. Odgovoril je:

»Programska shema je bila vedno razdeljena med posameznimi uredništvu kot je informativno, športno, kulturno in razvedrilno uredništvo. Ker ima informativni program v večernih terminih svoje oddaje le v ponedeljkih in četrtek, na tiste dni uvrščamo tudi volilna soočenja. Takšna je bila praksa na TV SLO zadnjih 25 let. Druge odpadle oddaje se bodo nadomestile kasneje. Vodstvo TV Slovenija se je želelo izogniti odpovedim Tednika, Tarče in Studia City zaradi volitev, tako, da bi številna soočenja predstavili na TVSLO2. Temu je ostro nasprotoval Kolektiv novinarjev Informativnega programa.«

Urednico oddaje Studio City **Alenko Kotnik** pa sem vprašala, ali so bili v uredništvu ob pripravi zadnje oddaje seznanjeni, koliko oddaj ne bo na sporedu, zakaj jih ne bo ter zakaj v oddaji 14. 3. gledalcem niso pojasnili, zakaj oddaj ne bo. Odgovorila je: *»Pojasnilo, zakaj oddaj ne bo, bomo podali v naši zadnji oddaji 21.3.«*

4. MNENJE, PREDLOG IN PRIPOROČILI VARUHINJE

Navedba vodstva Televizije Slovenija, da so tudi v vseh prejšnjih predvolilnih obdobjih pred parlamentarnimi volitvami volilna soočenja umeščali v termine drugih informativnih oddaj, sicer drži. Vendar leta 2018 zaradi predvolilnih oddaj ni umanjalo toliko ostalih oddaj, kot naj bi jih letos. **Leta 2018 so volilne oddaje zasedle šest terminov – dva ponedeljka, ko sta odpadli oddaji Studio City in Tednik (7.5., 28.5.), in štiri četrte (10., 17., 24., 31.5.), ko je odpadel Studio 3 (Tarča, Globus, Točka preloma).** Zvesti gledalci Studia City bodo letos torej mnogo bolj prikrajšani kot leta 2018.

Za povrh bo odsotnost Studia City letos podaljšal še praznični ponedeljek, 2.maja. Res je, da Studia City na praznične ponedeljke že dolgo ni in se TV Slovenija s tem le drži dolgoletne uveljavljene sheme, vendar to objektivno dejstvo v ničemer ne zmanjšuje dejstva, da **bodo gledalci Studia City brez svoje priljubljene oddaje kar šest tednov. Zato sta jeza in razočaranje gledalcev razumljiva in upravičena.** Korak TV Slovenija naproti gledalcem in ponovni razmislek o tem, kako ohraniti Studio City tudi v predvolilnem obdobju, bi bil dobrodošel.

Varuhinja ob pregledu številnih odzivov meni, da **so pričakovanja gledalcev, da imajo tudi v predvolilnem obdobju možnost gledanja oddaj, ki jih spremljajo že leta, upravičena, podpira tudi v odzivih pogosto izraženo željo in pričakovanja, da so tudi v predvolilnem obdobju na sporedu oddaje s kritičnim pogledom na delovanje oblastnih organov, saj je to eden ključnih gradnikov delovanja demokratične družbe in bistvo delovanja medijev, javne RTV pa sploh.**

Zato predlaga vodstvu TV Slovenija, da poskuša ohraniti oddajo Studio City (ali vsaj nekaj oddaj) na sporedu tudi v predvolilnem času. Pri tem mora seveda spoštovati vsa določila Zakona o RTV Slovenija in Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, vezana na obdobje volilne kampanje.

Veliko jeze in razočaranja gledalcev je nastalo tudi zaradi slabega, pomanjkljivega in prepozna pojasnjevanja TV Slovenija, zakaj namerava umestiti predvolilna soočanja prav na termin oddaje Studio City, Tednik in Tarča. TV Slovenija bi morala za to poskrbeti pravočasno. Ker tega ni storila (oziroma je to storila šele ta četrtek), so se v javnosti pojavile mnoge dezinformacije, špekulacije in napačne navedbe ter strahovi gledalcev, da gre za politične pritiske na oddaje. Tudi v oddaji Studio City v ponedeljek, 14.3., so gledalci dobili samo delne in deloma celo zavajajoče informacije o tem, koliko časa oddaje ne bo. Po napovedi voditelja, da oddaje »skoraj dva meseca ne bo«, so lahko sklepali, da Studia City ne bo do 16.5.. Da so bile informacije nepopolne, kažejo tudi odzivi gledalcev, ki so varuhinjo spraševali, zakaj oddaje ne bo na sporedu »od 21.3. do 9.5.«. Ker v oddaji ni bilo pojasnila, zakaj oddaje ne bo na sporedu, so se tudi v odzivih varuhinji pojavile mnoge špekulacije in dezinformacije o razlogih za odpoved oddaje.

Zato varuhinja **priporoča:**

- **Vodstvu TV Slovenija in uredništvu informativnega programa TV Slovenija, da pravočasno, še preden pridejo v javnost polovične informacije, gledalce sproti in po več komunikacijskih kanalih obvešča o vsaki oddaji, ki je ne bo na sporedu, in razlogih za njeno odpoved, v predvolilnem času pa tudi o tem, kako se bo zaradi predvolilnih oddaj spremenil ostali program TV Slovenija;**
- **uredništvu oddaje Studio City, da v prihodnje jasneje in natančneje sporoča svojim gledalcem, kdaj oddaje Studio City ne bo na sporedu in zakaj je ne bo, saj je prav med gledalci oddaje interes za te informacije največji.**

S tem poročilom odgovarjam vsem gledalcem, ki so se odzvali, tako tistim, ki so zahtevali ohranitev oddaj na sporedu, kot tudi tistim, ki so želeli pojasnilo in angažma varuhinje v okviru pristojnosti. Ob tem dodajam, da so zelo dobrodošle vse pripombe, tudi zelo kritične, nikakor pa ne žaljive, na katere ne bom odgovorila.

Ljubljana, 17. 3. 2022

Marica Uršič Zupan

Varuhinja pravic gledalcev, poslušalcev, bralcev ter uporabnikov vsebin RTV Slovenija

Priloga 2: Oddaje Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času: Odzivno poročilo in mnenje varuhinje

Oddaje Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času

Odzivno poročilo in mnenje varuhinje

Varuhinja pravic gledalcev je 18. 3. 2022 na podlagi odzivov gledalcev na napovedano začasno ukinitve oddaj Studio City, Tednik in Tarča pripravila mnenje s predlogom vodstvu TV Slovenija, da tudi v predvolilnem času poskuša ohraniti oddajo Studio City ali vsaj nekaj oddaj tudi v predvolilnem času (dosegljivo na: <https://www.rtv slo.si/varuh/mnenja-in-priporocila/studio-city-tednik-in-tarca-v-predvolilnem-casu/616202>)

Vodstvo RTV Slovenija je na predlog, da **poskusi umestiti eno ali več oddaj na spored tudi v predvolilnem času**, odgovorilo, da **je to neizvedljivo**. Glavni razlog je obveznost TV Slovenija za **izvajanje Programsko-produkcijskega načrta za leto 2022, v katerem so predvidene tudi predvolilne oddaje**. Navedbam, poslanim za prvo poročilo, v katerih je argumentiralo selitev predvolilnih oddaj s TV Slovenija 2 na TV Slovenija 1, je dodalo še: »Uredništvo informativnih oddaj na prvem programu Televizije Slovenija bo od 24. marca do 24. aprila pripravilo 15 volilnih oddaj Slovenija zdaj – 14 soočenj in posebno oddajo na volilno nedeljo. V desetih oddajah se bodo soočili predstavniki parlamentarnih strank, v štirih pa predstavniki neparlamentarnih. Vsak teden bo politična razprava osredotočena na eno relevantno in aktualno temo – od varnostnih vprašanj, gospodarstva, davkov, zdravstva, do varstva okolja in trajnostnega razvoja. Gledalce pred male zaslone vabijo vsak ponedeljek od 20.00 do 22.00 ter vsak četrtek od 17.00 do 18.20 ter znova od 20.00 do 22.00. Voditeljica prvega soočenja predsednikov parlamentarnih strank bo Erika Žnidaršič. Cilj pogovorov s predstavniki političnih strank bo poglobljena in celovita razprava o njihovih stališčih in programih, zato bo število sodelujočih v posameznih soočenjih manjše (4 ali 5), da bodo imeli povabljeni dovolj časa za odgovore, gledalci pa bodo dobili vsebinske odgovore.«

O tem, da bodo zaradi tega odpadle nekatere oddaje (Tednik, Studio City, Tarča), je vodstvo februarja seznanilo tudi Programski svet RTV Slovenija.

Dodatno so v vodstvu za odzivno poročilo varuhinji poudarili, da je ohranitev oddaj Studio City, Tednik in Tarča v predvolilnem času **neizvedljiva tudi zaradi zasedenih studijskih in kadrovskih kapacitet**: »Zaradi produkcije predvolilnih soočenj ni na voljo studijskih kapacitet, zasedeni so tudi vsi kadri v produkciji.«

MNENJE VARUHINJE: Vodstvo RTV Slovenija je argumentirano pojasnilo razloge, zaradi katerih v predvolilnem času ni možna izvedba oddaj Studio City, Tednik in Tarča. Poleg spoštovanja sprejetega PPN je iz pojasnila razvidno tudi, da je s povečanjem števila predvolilnih soočenj **TV Slovenija primerno naslovlila tako v Zakonu o RTV Slovenija predpisane obveznosti, da v času volilne kampanje da »brezplačno na razpolago del programskega časa za predstavitev kandidat in kandidatov«**, kot tudi prisluhnila upravičenim pričakovanjem in pravicam gledalcev, da **dobijo poglobljene in vsestranske predstavitve vseh političnih strank in list, ki kandidirajo na državnoborskih volitvah**. Z večjim številom tematskih soočenj so namreč državljani bolj opremljeni za kakovostno izbiro na volitvah ter s tem za izvrševanje **ustavno določene volilne pravice, s katero**

državljanke in državljani posredno izvršujejo oblast. Te ustavne pravice pa so pomembnejše od pričakovanj gledalcev, da imajo tudi v predvolilnem času na voljo ustaljene oddaje.

Marica Uršič Zupan

Varuhinja pravic gledalcev, poslušalcev, gledalcev, bralcev ter uporabnikov vsebin RTV Slovenija

Priloga 3: 12. člen Zakon o RTV Slovenija

12. člen

(1) RTV Slovenija mora v času volilne kampanje dati brezplačno na razpolago del programskega časa za predstavitev kandidatk in kandidatov (v nadaljnjem besedilu: kandidatov), političnih strank in njihovih programov. RTV Slovenija je pri določitvi tega časa in oblikovanju vsebine teh oddaj dolžna upoštevati načela iz 4. člena tega zakona.

(2) Čas, namenjen predstavitvi kandidatov in političnih strank, ki so zastopane v državnem zboru oziroma Evropskem parlamentu, je za vse enak, prav tako so enaki pogoji za njihovo predstavitev v okviru predvolilnih oddaj.

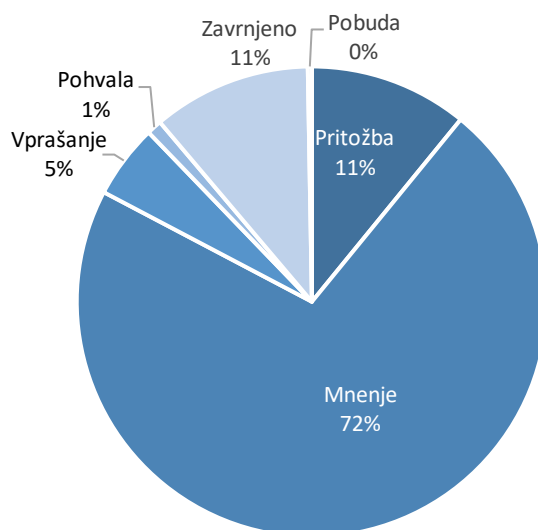
(3) Politične stranke in neodvisni kandidati, ki niso zastopani v državnem zboru oziroma v Evropskem parlamentu, morajo imeti skupaj na razpolago eno tretjino skupnega časa, ki ga RTV Slovenija določi za vse politične stranke in kandidate, ki sodelujejo na volitvah. RTV Slovenija tem strankam oziroma kandidatom omogoči predstavitev v okviru njim namenjenih posebnih predvolilnih predstavitev v od oddaj iz prejšnjega odstavka ločenih terminih, tako, da je vsaki od teh strank oziroma vsakemu od neodvisnih kandidatov omogočena medsebojno enakopravna predstavitev.

STATISTIKA

	MAREC 2022	FEBRUAR 2022	MAREC 2021
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	776	208	98
Informativni program	713	154	51
Kulturno umetniški program	6	3	7
Razvedrilni program	9	13	13
Športni program	2	6	6
Program plus	3	15	6
Ostalo	43	17	15
REGIONALNI CENTER / TV program		1	0
Televizija Koper	0	1	0
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	30	16	22
Radio Prvi	19	1	17
Val 202	5	2	2
Ars	4	11	0
Radio Maribor	0	1	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	2	1	3
MMC			
SKUPAJ	43	35	19
Novinarske vsebine	15	19	11
Uporabniške vsebine	28	16	8
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	4		1
TV Capodistria			1
MMR	4		0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	211	122	169
Jezikovna kultura	6	10	7
Oglaševanje	4	4	4
Dostopnost in prilagojeni programi	6	0	0
RTV prispevek	1	2	0
Tehnične zadeve	11	6	6
RTV SLO - splošno	51	26	112
Programski svet	3	0	0
Varuhinja	11	1	2
Ostalo	2	1	1
Zavrnjena obravnava	116	72	37
VSI ODZIVI	1064	382	309

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	1064
Pritožba	116
Mnenje	764
Vprašanje	54
Pohvala	11
Pobuda	3
Zavrjneno	116

SKUPAJ	1064
Elektronska pošta	856
Spletni obrazec	117
Pismo	12
Telefon	79

